

www.utnieuws.nl

Onafhankelijk magazine van de Universiteit Twente
jaargang 02 - nummer 05 - juni 2013

UT nieuws

Erna Leurink >

**'ITC moet zo
snel mogelijk
naar campus'**

Reportage >
**Burgemeester of dorpsgek
in levend rollenspel**

Pieter Hartel >
**Een APK voor
thuiscomputers**

International page >
**Optimize your
academic career**

UT Nieuws is er elke dag!

Ga naar www.utnieuws.nl en lees elke dag het laatste nieuws

Download de UT Nieuws app voor Iphone (appstore) en Android (google play)

 Volg ons op twitter: @UTNieuws

 Bezoek onze facebookpagina en like ons!
www.facebook.com/UTNieuws

Lees UT Nieuws magazine voor achtergronden, opinie en interviews. Elke eerste donderdag van de maand in de bakken!

Duurzaamheid
(Vertrouwelijk) Drukkerwerk
Magazines Rapporten
Betrouwbaar
Printing on demand
DTP Geheimhouding
Tablet publishing
Milieu

 DELTAHage

Binckhorstlaan 401
2516 BC Den Haag
Postbus 20023
2500 EA Den Haag

t 070 75 07 500
f 070 75 07 578
info@deltahage.nl
www.deltahage.nl

In dit nummer

Column | TweetGenie
> 15

Onderzoek | Depressief na bevalling
> 18-19

Sport | Erwin Nieuwboer
> 28

PhD | Anthony Ohazulike
> 32

Coverinterview Erna Leurink > 4 – 7 Aziatische summerschool > 8 – 9 Pieter Hartel > 10 – 11 Reportage LARP > 12 – 14 Vidi-beurzen > 16 – 17 UT in beeld > 20 – 21 NVAO-voorzitter Anne Flierman > 22 – 23 Column Beer Sijpesteijn > 23 Wie is René Polman > 24 – 25 Gezondheidspsycholoog Robbert Sanderman > 26 – 27 Spinning > 29 Aanpasbaar bouwen > 30 – 31 ExpatLens > 33 Mind the gap! > 34 – 35 Cultuur > 36 – 37 Cabaretier Evert Duipmans > 38 Twenty Twente Tweets > 39

Van de redactie

Het was op een mooie meidag dat TweetGenie, het computerprogramma dat aan de hand van je twittergedrag je geslacht en leeftijd vaststelt, vanaf de UT-campus de wereld werd ingeschoten. En dat gaf behoorlijk wat reuring. Een paar uur lang was TweetGenie 'trending topic' op twitter. TweetGenie inspireerde ook onze columniste Asha ten Broeke tot het schrijven van een mooie column over genderverschillen voor dit juninummer van UT Nieuws (zie pagina 15).

Ik zal eerlijk zijn, ik was zelf ook even van slag door TweetGenie. Het programma schatte mij 16 jaar jonger! Daar werd ik heel erg vrolijk van. Alsof ik zomaar ineens van iemand een groot compliment kreeg. De rest van de dag zat ik fluitend achter mijn pc. Ondertussen kreeg ik steeds berichtjes van vrienden, kennissen en (oud-) collega's, die óók jonger werden geschat en dat aan iedereen wilden laten weten. Eigenlijk, zo realiseer ik me nu, is dat voer voor psychologen. Is het echt zó simpel om de kwaliteit van leven van de 'menschheid' op te krikken? Elkaar gewoon mooie complimenten geven? Daar zouden de psychologen op de UT wel iets mee kunnen, qua onderzoek. Psychologen? Zitten er dan ook psychologen op de UT?? Robbert Sanderman, sinds kort hoogleraar gezondheidspsychologie

aan de UT, kreeg die vraag van meerdere kanten te horen, toen hij zijn omgeving vertelde over z'n nieuwe baan. In een interview met UT Nieuws (zie pagina 26-27) concludeert hij dat psychologen zichzelf beter op het schild moeten hijsen. Verder in dit nummer (op pagina 4 tot en met 7) een mooi coverinterview met Erna Leurink, directeur bedrijfsvoering ITC, die onder meer ingaat op de voorgenomen verhuizing van het ITC naar de campus. We namen ook een kijkje op het LARP-evenement, in de Eibergse bossen. Zo'n 40 UT'ers hesen zich in middeleeuwse kledij om eens een dagje iemand anders te zijn! Rare jongens, die UT'ers!, zou Obelix zeggen. En volgens mij is dat een groot compliment! Ditta op den Dries, hoofdredacteur.

Colofon

Onafhankelijk maandblad voor personeel en studenten van de Universiteit Twente. Jaargang 03. Verschijnt elke eerste donderdag van de maand op de campus; vrijdag/zaterdag buiten de UT. Oplage: 8.000 exemplaren.

Redactie-adres:

Gebouw De Vrijhof
Kamers 535, 537, 539, 541, 543.
De Veltmaat 5, 7522 NM Enschede

Postadres:

Postbus 217, 7500 AE Enschede

Telefoon:

(053 – 489) 2029
zie verder onder redactie

E-mail redactie:

info@utnieuws.utwente.nl

Internet:

http://www.utnieuws.nl
of via de homepage van de UT

Twitter:

@UTNieuws

Redactie:

Ditta op den Dries, hoofdredacteur, (053 – 489) 2030
d.e.opdendries@utwente.nl

Paul de Kuyper (053 – 489) 4084

p.m.dekuyper@utwente.nl

Maaïke Platvoet (053 – 489) 3815

m.c.platvoet@utwente.nl

Sandra Pool (053 – 489) 2936

s.pool@utwente.nl

Johannes de Vries (053 – 489) 2028

j.devries-2@utwente.nl

Vaste medewerkers:

Marloes van Amerom, Leanne Benneworth,
Cynthia Bergsma, Simone Kramer, Ruben Libgott,
Mariska Roersen, Charlotte Rempelberg, Beer
Sijpesteijn, Thijs Spruijt, Jochem Freeman.

Internetbeheer:

WAME – Websites, Applicaties, Advies
www.wame.nl

Foto's:

Rikkert Harink, Arjan Reef, Gijs van Ouwkerk,

Redactieraad:

M. Driesprong, dr. A. Heuvelman, drs. J.W.D. ter
Hellen, prof. dr. A. Need, dr. O. Peters (voorzitter).

Regionale advertenties:

TwentyFifty, Postbus 652, 7500 AR Enschede

Tel. 053 – 4609007. Site: www.twentynifty.nl

E-mail: b.onzman@twentynifty.nl

Advertentierieven op aanvraag.

Advertenties:

Bureau Van Vliet BV, Postbus 20,

2040 AA Zandvoort

Tel. 023 – 5714745.

Site: www.bureauvanvliet.com

E-mail: zandvoort@bureauvanvliet.com

Advertentierieven op aanvraag.

HOP:

UT Nieuws is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau (HOP).

Adreswijzigingen:

Abonnees (ook studenten) dienen deze schriftelijk door te geven aan de redactie UT-Nieuws Postbus 217, 7500 AE Enschede of per e-mail: info@utnieuws.utwente.nl.

Stage of buitenlands studieverblijf: studenten die op stage gaan of in het buitenland gaan studeren kunnen het UT-Nieuws magazine op schriftelijk verzoek opgestuurd krijgen.

Wie prijs stelt op deze (gratis) service zendt een adreswijziging naar de redactie o.v.v. faculteit, stagelocatie en periode (zo nauwkeurig mogelijk).

Kopij:

Nieuws voor het UT-Nieuws magazine en de website naar: info@utnieuws.utwente.nl.

Abonnementen:

Jaarabonnement: 44 euro. Abonnementen schriftelijk aan te vragen met vermelding van naam, adres, postcode, plaats, telefoonnummer en bank-/girorekening. Abonnementen kunnen maandelijks ingaan.

Betaling via factuur. Het jaarabonnement wordt automatisch verlengd, tenzij men minimaal 1 maand voor afloop van de abonnementsperiode schriftelijk opzegt.

Vormgeving en realisatie:

DeltaHage bv
www.deltahage.nl

Bezorging Campus:

Motorsportgroep UT, Richard van Schouwenburg en Petra Kuipers, tel. (053 – 489) 2029.

E-mail: info@utnieuws.utwente.nl

Copyright UT-Nieuws:

Auteursrecht voorbehouden. Het is verboden zonder toestemming van de hoofdredacteur artikelen schema's foto's of illustraties geheel of gedeeltelijk over te nemen en/of openbaar te maken in enigerlei vorm of wijze.

Erna Leurink, directeur bedrijfsvoering faculteit ITC

'Soms zijn keuzes pijnlijk'

Vanaf de eerste voorzichtige gesprekken was ze betrokken bij het fusieproces tussen de UT en de faculteit ITC. Een professionele buitenkans noemt managing director Erna Leurink haar aandeel bij die fusie. Toch heeft ze een carrière nooit geambieërd. 'Het is me overkomen. Ik voel me bevoorrecht dat ik dit werk mag doen en er ook nog eens een hoop lol in heb.'

TEKST: MAAIKE PLATVOET | FOTO'S: RIKKERT HARINK >

Erna Leurink woont met haar echtgenoot en zoon aan de Langenkampweg, in een van de voormalige UT-dienstwoningen achter het UT-terrein. Toen de THT in 1963 werd gebouwd, waren deze woningen bestemd voor de professoren. Nummer 99 was het onderkomen van Willem Spiegel, die van 1976 tot 1979 rector was aan de UT. 'Een huis met allemaal hokjes', vertelt Leurink, terwijl ze haar bezoek rondleidt. 'Toen dit huis zeven jaar geleden te koop kwam te staan raakten we daar niet enthousiast van, maar gek genoeg vinden we nu al die aparte ruimtes wel prettig.' Bovenal viel ze voor de Langenkampweg 99 vanwege de 'setting'. 'Niet in een wijk, veel ruimte, maar toch op een plek waar altijd wat te doen is met wetenschappers en studenten.' Het is ook dat niet-vanzelfsprekende wat haar aantrekt. 'Je kunt aan deze woningen niet direct zien wie er wonen. Dat is vaak in een wijk wel anders.' Die voorkeur voor dat niet-vanzelfsprekende, heeft ze al van kleins af aan, zegt ze. 'Ik heb het altijd prettig gevonden om dingen te doen die niet meteen voor de hand liggen.' Ze doelt daarmee op de vele dingen die ze van jongs af aan ondernam: verschillende studies, waaronder de sociale academie, maar ook een rechtenstudie en een opleiding tot kleermaker. 'En dan waren er al die dingen die ik eromheen deed. Zo had ik tien jaar lang met mijn zus een boetiek in Hengelo met exclusieve kleding van jonge ontwerpers. We waren een van de eersten die iets van Jean Paul Gaultier verkochten. Dat was voordat hij wereldberoemd werd en de beha's voor Madonna ontwierp.' Nadat Leurink en haar zus tien jaar lang de winkel hadden gerund, besloten ze de zaak te sluiten. 'Na

tien jaar waren we dat in- en verkoopproces een beetje zat. Bovendien werkte ik daarnaast ook al als beleidsmedewerker voor de gemeente.' Overigens, is ze haar liefde voor mode nooit helemaal kwijt geraakt. Vooral tassen en schoenen zijn favoriet. En gemiddeld twee keer per jaar koopt ze met haar zussen flink in tijdens een lang weekend Milaan of Rome.

Naast haar banen was en is Leurink al haar hele leven actief als vrijwilliger op verschillende maatschappelijke terreinen. Onder andere als medeoprichter van 'Blijf van mijn Lijf Twente', als medeoprichter van het Filmhuis Enschede, maar ook als bestuurslid van Stichting Vluchtelingen Werk Enschede en het Buro voor Rechtshulp Twente. 'Ik ben een bevoorrecht iemand, die werkt in een prachtige omgeving voor een organisatie met een schone missie. En ik vind dat je niet overal betaald voor hoeft te worden. Het is goed om ook in een omgeving te werken waar het niet draait om de pikorde of status.'

Aan haar keukentafel vertelt ze over hoe ze het allemaal doet met een drukke fulltime baan, veel vrijwilligerswerk en veel vergaderen. 'Haar geheim' is dat ze een vroege vogel is. Elke morgen om half zes staat ze op, ook in de weekenden. En die tijd, tussen half zes en half acht 's ochtends, is haar tijd. Op zaterdag gaat ze al vroeg op pad langs allerlei 'vaste adresjes' voor de boodschappen. Op zondag is het niet ongebruikelijk dat ze om zes uur 's morgens in de pannen staat te roeren. 'Dan kook ik alvast voor de week vooruit, vind ik heerlijk om te doen.'

Haar ultieme ontspanning is zeilen. Samen met haar echtgenoot bezit ze een zeilbootje in Kampen. En als het even kan, is ze elk weekend op

het water. In de vakanties maken ze vaartochten naar Denemarken, of de Belgische kust. 'Alleen het hoogst noodzakelijk gaat dan mee. Ik houd van dat heerlijke jarenvijftigtempo.'

Fusie

Sinds 1996 werkt Leurink voor het ITC. Achtereenvolgens als organisatie- en juridisch adviseur bij de afdeling Personeel & Organisatie, als hoofd Personeel & Organisatie en sinds 2010 als directeur bedrijfsvoering en directeur van het ITC International Hotel. Onder leiding van oud-rector en oud-collegevoorzitter Frans van Vught, behoorde Leurink als hoofd personeelszaken tot een select gezelschap dat in 2003 de eerste voorzichtige en verkennende gesprekken voerde over een mogelijke fusie tussen de UT en het ITC. In die tijd kwam vanuit het ministerie de opdracht dat alle internationale onderwijsinstellingen een universiteit als penvoerder moesten hebben. Een 'kleine meerderheid' van de ITC hoogleraren koos toen voor de UT. 'De samenwerking stelde overigens niet veel voor: de UT ontving een subsidie als penvoerder en sluisde die weer door naar het ITC.'

'Zes jaar geleden kwamen de échte gesprekken op gang binnen een kleine ambtelijke groep, voorgezeten door oud-collegevoorzitter Anne Flierman (UT) en oud-rector Martien Molenaar (ITC)', vertelt de directeur bedrijfsvoering. 'In die groep zijn toen veel stappen gezet. Dat ik daar ook een aandeel in had, zag ik als een professionele buitenkans. Je krijgt immers niet vaak de gelegenheid om alle facetten van zo'n fusieproces van begin tot eind mee te maken.'

'Ik denk dat die verkennende fusiegesprekken succesvol waren, omdat Flierman en Molenaar 'het elkaar gunden'. Er was sprake van vertrouwen op elkaars woord. Flierman was daarbij een uitstekend voorzitter: degelijk en betrouwbaar. En omdat de beide voorzitters elkaar vertrouwden, is de fusie in 2010 geslaagd. De hoofdmoot staat nu, maar er waren natuurlijk ook zaken die we niet konden overzien en die daardoor nu nog niet goed geregeld zijn. Zoals het inschrijfsysteem voor studenten, en dat komt omdat de UT een ander technisch systeem hanteert. Ook het >

niet fysiek aanwezig zijn op de campus is een nadeel. ITC'ers hebben toch het gevoel dat ze daardoor geen onderdeel zijn van de UT. En ook campusbewoners vergeten nogal eens dat er een zesde faculteit bestaat.'

'Bezieling zit in hoe mensen hun werk doen'

'We hebben destijds gezegd dat je voor de uitrol van zo'n fusie zeker vijf jaar moet nemen voordat er sprake is van volledige integratie. Toch vind ik dat in bijna vier jaar tijd veel bereikt is. Sentimenten blijven, en dan vooral wat betreft het gebouw aan de Hengelosestraat. Voor veel medewerkers is dat gebouw de belichaming van de missie van het instituut. Ikzelf vind het gebouw te 'Anton-Pieckerig'. Ook vind ik het gebouw te veel naar binnen gericht, aan de buitenkant zie je niks van die bezieling en missie van het ITC. Overigens ben ik van mening dat bezieling zit in hoe mensen hun werk doen.' Wat Leurink betreft verhuist het ITC daarom zo snel mogelijk naar de campus. 'Er ligt een besluit waarin staat dat zodra er een koper of huurder wordt gevonden, het ITC vertrekt. Zoiets kan snel gaan, maar de kantoormarkt ligt nog steeds op zijn kant. Ondertussen is het gebouw wel veel te groot geworden voor de ITC-populatie, omdat veel van de ondersteunende staf al naar de overkant vertrok. Er is nu inhuur van Saxion, en dat blijft de komende twee jaar zo.'

Tevreden

Uit het Medewerkerstevredenheidonderzoek 2012 bleek dat er veel ontevredenheid zit bij ITC-medewerkers. Al ligt dat vaak genuanceerder als je daar met ze over praat, vindt Leurink. Veel van die ontevredenheid heeft volgens haar te maken met 'ze weten op de campus niet wat wij doen'. 'Kijk, in een enquête had vermoedelijk het merendeel nee gezegd tegen de fusie, terwijl er bestuurlijk en politiek heel veel redenen waren om wel ja te zeggen. Inmiddels denk ik dat de wetenschappelijke staf tevreden is dat we een volledige academische status hebben. De zorg bij een aantal staffleden is echter dat onze missie om ook aan capaciteitsopbouw te doen in ontwikkelingslanden verdwijnt, en dat het nu alleen om hard onderwijs en onderzoek draait. Maar dat heeft niet te maken met de setting van onze universiteit, dat heeft te maken met de setting van deze tijd en de keuzes die de politiek maakt. Toen het ITC overging naar de UT was er nog geen

sprake van bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking. We waren nog niet over, of daar kwamen die bezuinigingen toch. Dat kun je de bestuurders niet kwalijk nemen.'

Ze vindt dat het college van bestuur goed moet kijken naar de relevantie van het instituut. 'En dan zullen keuzes volgen, die soms pijnlijk zijn. Maar dat komt niet door de fusie, het heeft alles te maken met de veranderingen in ons politieke landschap. De keuzes hadden we ook moeten maken als we geen onderdeel waren van de UT. Sterker, ik denk dat we het nu makkelijker hebben als onderdeel van de UT omdat we nu ingebed zijn in een groter geheel.'

Haar visie op de fusie, dat verhaal vertelt ze vaak

bij de koffiemachine of in de kantine. 'Helaas worden die informele momenten steeds minder, omdat ontzettend veel van mijn tijd wordt opgeslokt door de enorme vergadercultuur.' Ze schat dat zo'n dertig procent van haar werkuren in het vergaderen zit, voornamelijk in de Spiegel en in de Vleugel.

En dan zit ze echt niet tussen alleen maar mannelijke collega's. 'De balans tussen mannen en vrouwen is verbeterd. Het is niet meer alleen een mannenbolwerk, al heerst op de UT nog wel een 'Floris van Bommel-cultuur', vindt Leurink. 'Aan het dragen van die schoen, herkennen mannen elkaar. De taal die daarbij gesproken wordt heeft niets te maken met 'wij zijn superieur aan

vrouwen', maar de mannen klitten samen met bepaalde grapjes en vinden herkenning bij elkaar. Je ziet aan de jongere mannen dat ze dat gedrag kopiëren. Individueel is iedereen wel verschillend.' Zelf heeft de directeur bedrijfsvoering nooit problemen ondervonden om in die mannencultuur te moeten werken. Ook heeft ze zich nooit achtergesteld gevoeld, maar ze zegt heus niet blind te zijn voor het feit dat die achterstellingen er wel degelijk zijn. 'De UT is een hoog politieke omgeving, met tot in uiterste precisie meer politiek dan in welke politieke organen ook. Als je daar werkt, moet je niet naïef zijn maar weten hoe het spel gespeeld wordt.' Het is belangrijk, zegt ze, dat je daarbij nooit afstand neemt van je professionele rol en dat

je je evenwicht bewaart zonder gevoelloos te zijn. Boos of gefrustreerd raakt Leurink zelden. Ook niet als iemand, omdat ze toevallig net koffie inschenkt, haar aanziet voor een secretaresse. 'Dat is me wel eens overkomen, ja. Wie moet zich dan generen? In ieder geval niet ik, maar jij, met je vooringenomenheid.' Nee, wat haar frustreert zijn de 'eindeloze sessies' over voor welke organisatievormen of voor welk onderzoek gekozen moet worden. 'Aan een kant zijn ze goed om te voeren, maar het gaat geen richting op. En ondertussen worden daar weer allerlei werkgroepen voor opgericht, die ook weer onderzoeken starten. Dat levert geen energie op, dat kost alleen maar energie. En die energie

hebben we nodig om hier topsport te bedrijven en topfit te zijn.' Ze heeft nu het gevoel dat 'we niet topfit zijn'. 'Mensen zijn moe, soms bijna lusteloos. Ik ken de UT niet zo goed van voor de fusie, dus ik weet niet hoe lang dit al speelt. Maar ik heb het idee dat er teveel naast elkaar wordt gedaan en dat men door de bomen het bos niet meer ziet. Men heeft het idee: wat ik ook heb toe te voegen, het is toch al besloten. Wat je ziet is dat medewerkers dan met weinig enthousiasme hun eigen ding gaan doen.'

Ze hoeft niet zo nodig meer allerlei nieuwe stappen te maken op carrièrevlak. 'Tom Veldkamp en ik zijn samen begonnen. De afgelopen jaren moesten we veel uitvinden en is er vervolgens veel in gang gezet. Nu begint inhoudelijk het een en ander steeds meer vorm te krijgen. Ik zou het fijn vinden als ik nog een paar jaar die uitrol mag meemaken. Ik ben nieuwsgierig naar hoe het ITC verder groeit. Maar daarbij hoef ik geen carrièrestap meer te maken. Op een gegeven moment is het tijd voor de volgende generatie.' Een onrustige blik op de klok in haar keuken verraad dat ze het interview wil afronden. Om half vier moet ze écht in de Spiegel zijn voor een overleg met de directeur FEZ. En die afspraak was al een keer verzet. Zal ze deze keer met de auto of met de fiets? |

Erna Leurink

- 1955 Erna Leurink, op 10 februari geboren in Hengelo
- 1973 HBS A Lyceum de Grundel
- 1977 Sociale Academie Hengelo
- 1977-1978 Therapeut, Stichting Verslavingszorg Enschede
- 1978-1980 trainer medezeggenschap, Volkshogeschool Diependaal Markelo
- 1980-1982 beleidsadviseur buro welzijn, gemeente Hengelo
- 1983-1995 beleidsadviseur college van B&W, gemeente Enschede
- 1986 Bestuursacademie Oost-Nederland
- 1987 Bestuursacademie Utrecht
- 1989-1991 Rotterdamse Snijschool, kleermaker
- 1989-1993 Rechten, Universiteit van Amsterdam. Niet afgemaakt.
- 1995-1999 hoofd afdeling personeel en organisatie, Stichting ITC
- 1999-heden directeur bedrijfsvoering ITC / directeur ITC International Hotel

Erna Leurink is getrouwd en heeft een zoon van 19 jaar.

Vier UT-studenten volgen Aziatische summerschool

Op studieavontuur in booming China

Het wordt deze zomer anders dan anders voor Maura Dantuma, Marieke Olsman, Tamara van der Linden en Florian van Vugt. De vier UT-studenten vliegen zaterdag 29 juni naar Hongkong en beleven daar en in Shanghai de Netherlands Asia Honours Summer School, samen met nog zeventig andere Nederlandse studenten. Ze krijgen colleges, volgen vakken, bezoeken bedrijven en werken in groepjes aan een project. Op woensdag 14 augustus vliegen ze weer terug. Een ervaring rijker en met een bulk kennis op zak.

TEKST: SANDRA POOL | FOTO: ARJAN REEF >

‘Mijn ouders zijn ook superenthousiast’

Naam: Maura Dantuma
Studie: biomedische technologie

Toen iemand haar vroeg, ga je meedoen, kwam Maura Dantuma op het idee om zich op te geven voor de summerschool. ‘Mijn vriendin spoorde me eigenlijk aan en ze zette me aan het denken.’ Maura vindt zichzelf namelijk absoluut niet excellent. ‘Als ik me vergelijk met de andere deelnemers voel ik me helemaal niet slim’, lacht ze. Het weerhield haar er echter niet van om de sollicitatieronde aan te gaan. ‘Thuis waren mijn ouders ook heel enthousiast. Dat scheelt. Je voelt je gesteund.’ Maura ging door en had onlangs een kennismakingsweekend in Leiden met de andere deelnemers. ‘We werden best in de watten gelegd, met een hotelovernachting en eten en drinken. Ook kregen we uitleg over vier projecten. Het project waar mijn groep aan werkt, heet Green Labeling. We gaan onderzoeken of Lean and Green in Hongkong toegepast kan worden. Dat programma bestaat al in Nederland, België en Italië. Bedrijven die zich aanmelden voor het Lean and Green-programma moeten binnen vijf jaar hun CO₂-uitstoot met 20 procent reduceren. Alle bedrijven die meedoen vormen een community en binnen die community benaderen bedrijven elkaar voor opdrachten. Lean and Green-bedrijven krijgen hierdoor sneller nieuwe klussen. Als wij in Hongkong zijn moeten we bij de overheid en andere instanties inventariseren of er behoefte is aan een Lean and Green-programma.’ De student is nieuwsgierig naar het cultuurverschil. En als ze teruggaat naar Nederland hoopt ze een boel ervaring mee terug te nemen.

‘Het zit er gewoon in, de beste willen zijn’

Naam: Marieke Olsman
Studie: biomedische technologie

‘Het is een mooi avontuur, niet waar’, lacht Marieke Olsman. ‘Laatst hadden we een kick-off-bijeenkomst en toen kwam het besef dat het best officieel is allemaal.’ Vervolgt: ‘Het is nogal wat. Ik ben de jongste thuis en ik ga helemaal naar de andere kant van de wereld. Best heftig!’ Marieke is momenteel druk bezig met de visumaanvraag en het regelen van de inentingen. ‘We moeten veel formulieren invullen.’ Ze schreef zich drie dagen voor de deadline in. ‘Echt een lastminuteactie. Ik moest alle documenten nog snel bij elkaar scharrelen.’

De student heeft meegedaan aan het Honoursprogramma van de UT. ‘Ik denk dat ik daardoor door de eerste selectieronde ben gekomen.’ Of ze ook de tweede ronde zou halen, hoorde ze op 1 maart. ‘Iedereen die doorging, werd gebeld. Vanaf twee uur. En ik maar wachten bij de telefoon.’ Om vier uur kwam eindelijk het verlossende belletje. ‘Een leuke verrassing!’

Wat de organisatie precies verstaat onder excellentie, weet Olsman niet. ‘Volgens mij is er niet één definitie van te geven. Ik voel mij niet excellent en je kunt iemand ook niet zomaar in een hokje plaatsen. Je hoeft niet per definitie heel slim te zijn om excellent te zijn. Met een combinatie van goede motivatie en werkhouding kun je ook een eind komen. Ik moet hard werken voor mijn cijfers’, benadrukt ze. ‘Maar dat stapje extra doen, heb ik altijd al gehad.’ Ze haalt haar schouders op. ‘Het zit er gewoon in, de beste willen zijn.’ Tijdens het kennismakingsweekend werd haar duidelijk dat er heel wat van haar verwacht wordt. ‘Er waren veel sprekers en ook Mark Rutte sprak ons toe in een videoboodschap. De lat ligt hoog. Er komt best wat op ons af.’

De vier studenten die eind juni naar Hongkong vertrekken. Van links naar rechts: Maura Dantuma, Marieke Olsman, Tamara van der Linden en Florian van Vugt.

‘Doe eens gek, ik solliciteer gewoon’

Naam: Tamara van der Linden
Studie: advanced technology

‘Ik heb er heel veel zin in! Mijn studieadviseur stuurde een mailtje rond over het programma. Ik had er nog nooit van gehoord. Het leek me leuk en ik dacht: doe eens gek, ik solliciteer gewoon.’ Zo gezegd, zo gedaan en ze kwam door de selectie. ‘Wat mij excellent maakt? Tja, ik weet het niet precies. Ja, ik haal hoge cijfers en ja, ik heb het Honoursprogramma van de UT gevolgd. Naast mijn studie ben ik actief in een commissie die de kwaliteit van onderwijs bewaakt en ik zit bij de scouting.’ Ze vervolgt: ‘Ik houd van een uitdaging en het doorzetten om deze te volbrengen. Zowel op studie- als op outdoorgebied, zoals hiken.’

Haar interesse voor Azië is groot. ‘Je hoort er zoveel over. China is booming. Er is veel productie en er gaat steeds meer kennis naartoe. Wat is er mooier dan een kijkje te nemen?’ Ter voorbereiding werkt ze in een groep aan het project Chinese top talent. ‘Het is een opdracht van ASML in Taiwan. Het bedrijf wil het behoud van talentvolle medewerkers verbeteren. Ze willen dat wij iets bedenken hoe ze dat zouden kunnen doen. Ze zoeken daarvoor een out-of-the-box-oplossing. Interessant, want het is helemaal geen technische opdracht.’

Momenteel werkt Tamara aan haar bacheloropdracht. ‘Ik ben bezig met het herontwerpen en efficiënter maken van een deel van de productielijn om deuren te fabriceren. Ik hoop de opdracht voor vertrek af te ronden. Na terugkomst wacht mijn master.’

‘Nieuwe vrienden maken en netwerken’

Naam: Florian van Vugt
Studie: international business administration

Een beetje kennis van het Chinees heeft hij al. Florian van Vugt volgde een cursus Chinese taal en cultuur aan de UT en ter voorbereiding een soortgelijke cursus in Utrecht. ‘China is een heel gewild studieobject. Over een paar jaar zijn we veroordeeld tot dat land. Er is massa. Het land heeft topuniversiteiten en het kent onbegrensde mogelijkheden. Ik zou graag willen weten wat ze in China doen. En dan wil ik niet alleen de verschillen met Nederland blootleggen, maar vooral ook kijken naar de overeenkomsten.’ Vervolgt: ‘Dat leidt tot een veel betere samenwerking.’ Van Vugt doet mee omdat hij wil ervaren hoe het is om langere tijd in een andere cultuur te leven. Dat heeft hij al eerder gedaan in India en dat beviel goed. ‘Het programma is bovendien aantrekkelijk. Je hebt contact met zowel het bedrijfsleven als met de publieke sector.’ Maar dat is het niet alleen. ‘Ik hoop nieuwe vrienden te maken, visitekaartjes uit te delen, te netwerken en natuurlijk hoop ik op een onvergetelijke ervaring.’ Van Vugt is bezig met afstuderen. De Asia Honours Summer School komt op een goed moment. ‘Het reizen trekt mij en ik zou graag in het buitenland willen werken.’ Zijn project tijdens de course gaat over Green Labeling. ‘We gaan bestuderen hoe we de transportsector in China duurzamer kunnen maken en kijken of we een Nederlands, bestaand concept, kunnen toepassen in het land. Het zal best hard werken worden, maar dat geeft niet. Ik hoop dat we echt iets kunnen toevoegen en met een voldaan gevoel naar huis gaan.’

Hoogleraar informatica Pieter Hartel over cyberaanvallen

Een APK voor elke pc

Een op de tien Nederlandse thuiscomputers is gehackt door cybercriminelen. Dat komt omdat we onze software en antivirusprogramma's slecht onderhouden, weet hoogleraar informatica Pieter Hartel. Hij wil studenten in computerwinkels als pc-dokter laten optreden. Ook zou hij het zo'n gek idee nog niet vinden om mensen met slecht onderhouden pc's te beboeten.

TEKST: PAUL DE KUYPER | FOTO: ARJAN REEF >

Met gerichte aanvallen legden cybercriminelen afgelopen tijd meerdere keren het betalingsverkeer van banken plat. Ook DigiD was een paar keer slachtoffer, iets waarvan de UT overigens ook nog heel even last had omdat nieuwe studenten als ze zich inschrijven moeten inloggen met dit digitale overheidspaspoort. Hoogleraar Pieter Hartel is gespecialiseerd in internetveiligheid. Net als we hem spreken lijkt het even rustig rond de cyberaanvallen, maar volgens de hoogleraar informatica kan schijn bedriegen. 'De aandacht ervoor zakt op een gegeven moment weg bij de media.' Er zijn maar zo'n 3000 thuispc's nodig om het betalingsverkeer van een bank plat te leggen, rekent Hartel voor. Bij de laatste aanvallen op banken werd per seconde 300 gigabits aan data doorgestuurd. 'Als je ervan uitgaat dat een kabelaan-sluiting een snelheid heeft van 100 megabits per seconde dan zijn 3000 thuisgebruikers genoeg. Sommige internetverbindingen zullen langzamer zijn, dus laten we het op enkele tienduizenden houden. Overigens worden ook servers gehackt, die hebben een hogere bandbreedte en kunnen meer data verzenden.'

Hartel vergelijkt deze zogenaamde DDoS-aanvallen (distributed denial of service) met een telefooncentrale. 'Als je afspreekt met heel veel mensen tegelijk de politie te bellen, is de politie voor anderen telefonisch onbereikbaar. Bij een DDoS-aanval worden pakketjes met data afgevuurd, alleen maar om de vervangende partij bezig te houden.' Bij een webwinkel betekent dat dat echte bestellingen niet meer verwerkt kunnen worden en bij een bank kan het betalingsverkeer stil komen te liggen.

Volgens de hoogleraar informatica bestaat er een redelijke kans dat ook jouw pc misbruikt wordt voor cyberaanvallen. Een verkeerde website bezoeken of een onbetrouwbaar attachment openen en voor je het weet draait er een programmaatje waarmee criminelen de besturing van je computer in handen krijgen, zonder dat je daar erg in hebt. Hoogleraar Michel van Eeten en collega's uit Delft brachten in kaart dat een op de tien Nederlandse pc's onderdeel uitmaakt van een botnet, en dus is gehackt door cybercriminelen. 'Nou maken we het die criminelen ook wel erg makkelijk', merkt Hartel op. 'Wie kijkt er wel eens op veiligbankieren.nl?' Daar lees je onder andere dat je je software up-to-date moet houden, je firewall moet inschakelen en dat het verstandig is verschillende wachtwoorden te gebruiken voor mail, Facebook en internetbankieren. 'Banken hebben die site heel goed opgezet en maken er ook veel reclame voor, maar volgens mij kijken weinig mensen daar. Met het gevolg dat hun pc kwetsbaar is.' Banken kunnen op het moment dat ze aangevallen worden filters in werking stellen waarmee ze bijvoorbeeld alleen binnenlands verkeer doorlaten als de aanval uit het buitenland komt. Buitenlandse klanten kunnen dan niet bankieren,

maar de schade voor binnenlandse klanten blijft beperkt. Om DDoS-aanvallen echt te voorkomen, moet je volgens Hartel 'de wortel van het kwaad' aanpakken. En dat zijn onder andere de slecht onderhouden thuispc's. 'Het belangrijkste is dat die computers niet meer zo makkelijk kunnen worden overgenomen door criminelen.'

PC-dokter

Hartel wil consumenten daarbij helpen. Samen met UT-hoogleraar Marianne Junger is hij bezig met het opzetten van een mobiele securitywinkel die een plek kan krijgen in computerzaken. 'We sluiten een deal met de winkel. Als iemand zijn computer langsbrengt met een softwareprobleem kijkt een van onze technische studenten direct even of de antivirus aan staat, of de software up-to-date is en of de firewall is ingeschakeld. Die student treedt als het ware op als pc-dokter en stelt een diagnose.' 'Naast die technische student staat een gedragswetenschapper', vervolgt hij zijn uitleg. 'Die ondervraagt gebruikers over risicogedrag. Wij denken dat iemand die in het dagelijks leven geneigd is risico's te nemen, bijvoorbeeld met zijn gezondheid, ook op internet veel risico neemt en zijn computer slecht beveiligd. Online en offline zouden wel eens kunnen correleren.' Hartel hoopt helder te krijgen tot welke groep hij zich vooral moet richten met pc-beveiligingstips. 'We willen de pc-gebruiker graag helpen. De securitywinkel moet je zien als dienstverlening. Daarnaast willen we weten welke pc's gehackt zijn. Welke mensen onderhouden hun pc slecht? Daar moeten we de vinger achter krijgen. Alleen dan kunnen we wellicht grootschalige cyberaanvallen beperken.' Hartel en Junger gaan voor hun securitywinkel

Bankaanvallen naspelen

In mei opende onderzoeksinstituut TNO het Cyber Security Lab (CSL), een initiatief waarbij ook UT-hoogleraar Pieter Hartel betrokken is. 'Een van de dingen die we binnen CSL gaan opzetten is het Cyber Incident Experience. Stel een bank heeft een DDoS-aanval gehad en wil weten of dat probleem op de goede manier is aangepakt. Die bank kan bij TNO komen om het probleem nog eens na te spelen. Je hebt dan meer tijd om – zonder stress – te zien hoe je zo'n aanval organisatorisch en technisch het beste aanpakt. Met de spiegel die wij ze voorhouden, leren bedrijven hoe ze cyberaanvallen effectiever te lijf gaan.'

onderzoeksfinitanciering aanvragen. Binnenkort opent de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) een call voor projecten over cybersecurity. 'Het liefst zetten we deze winkel groot op, in veel verschillende computerzaken. Maar dat zal niet meevallen, alles moet wel gefinancierd worden.'

Een pilot in de Enschedese Mediamarkt heeft al laten zien dat een pc-dokter gewaardeerd wordt, aldus de hoogleraar informatica. Consumenten vonden het prettig om hun pc te laten doorlichten. Het experiment was echter zeer kleinschalig van opzet. 'We hebben maar een handvol computers gezien, waarvan sommige echt stuk waren. Onderzoeksresultaten heeft deze pilot dus nog niet opgeleverd.'

APK

Hartel wil meer maatregelen nemen dan alleen een securitywinkel om de beveiliging van consumentencomputers te verbeteren. Zo lijkt het hem geen gek idee om het bezit en gebruik van een slecht onderhouden pc strafbaar te stellen. 'Een gedachte-experiment', zo noemt hij het. 'Als je met een gammele auto de straat op gaat en de politie snapt je, dan ben je nog niet jarig. Vroeger was dat niet zo. De APK is er niet voor niets gekomen. De veiligheid op de snelwegen moest omhoog. Ik zou het niet raar vinden als de overheid een APK voor thuiscomputers instelt.'

Zo'n APK voor pc's zou de veiligheid op de digitale snelweg moeten verhogen en zou heel

wat economische schade kunnen voorkomen. Ondernemers zeggen duizenden euro's per dag aan inkomsten mis te lopen als klanten niet kunnen pinnen. Er zitten echter nog wel wat haken en ogen aan zijn proefballonnetje, realiseert de hoogleraar zich. 'De schade van cyberaanvallen is lastig in kaart te brengen. De bedragen die ondernemers roepen, zijn vaak een slag in de lucht. Klanten kunnen een tijdje niet betalen en dan slaan bedrijven een slag naar de misgelopen omzet.' Bovendien moet de overheid weten of een pc-APK uitvoerbaar is. 'Uiteraard moet je eerst uitzoeken of het strafbaar stellen van slecht computeronderhoud niet meer problemen oplevert dan dat het oplost', erkent Hartel. 'Maar het idee zelf vind ik interessant.'

Levend rollenspel vol gevecht, gevaar en geheimen

Burgemeester of dorpsgek?

Wie aan Live Action Role Playing (LARP) doet, maakt tijdelijk een uitstapje naar een andere, gefantaseerde wereld. Problemen en dagelijkse besommeringen bestaan er niet. Deelnemers creëren een eigen karakter. Ze kruipen in de huid van ridder, jonkvrouw, barones of een ander fraai figuur. Cultuurkoepel Apollo, spellenvereniging Fanaat en theatersportvereniging Pro Deo hielden begin mei een LARP-weekend. Zo'n veertig UT-studenten, -alumni en -promovendi maakten zich op voor een middeleeuws getint theaterstuk.

TEKST: SANDRA POOL | FOTO'S: ARJAN REEF >

De bossen rondom de blokhutten van de Eibergse scoutingvereniging Skoltaro vormen het decor voor het verhaal over de zeven rijken en zeven volkeren. De wildernis is voor de gelegenheid omgedoopt tot het mysterieuze wickerwoud. Middenin ligt een klein, maar onmisbaar dorp. De ridder, de eigenaar van het plaatsje, is recentelijk overleden. Drie fracties, de abdes van het klooster, de barones du Chastel en het hoofd van de koopmangilde, maken aanspraak op het dorp. Wie durft het gevaarlijke en verraderlijke woud te doorkruisen?

Tegen de zojuist geschetste achtergrond speelt het levend rollenspel 'De zeven rijken' zich af. Frank Vermeulen, net afgestudeerd bij biomedische technologie, Anja Jansen, promovendus bij psychologie en Anne van der Ham, promovendus bij scheikunde, zijn onder meer de bedenkers en organisatoren ervan. 'Een goed verhaal kent conflicten, geheimen en gevaar', zegt Van der Ham. 'De organisatie, tevens de spelleiding, verzint de wereld, de regels en het verhaal. Alle deelnemers krijgen dit ruim van tevoren in te zien en er is ook een dertig pagina's tellend regelboek. Wij hebben daarnaast nog veel meer details uitgewerkt. Dat weten de spelers niet.' Jansen: 'Elke speler bedenkt een personage op basis van het regelsysteem. En ze bedenken een reden waarom ze er zijn. Ons verhaal kent zeven rijken. Het is dan leuk dat de karakters uit een van die rijken komen.' Vermeulen: 'Wij weten welke karakters er zijn en

daar schrijven we het verhaal verder op. Daarnaast heb je nog figuranten. Die verzinnen wij. Zij spelen tijdens het weekend meerdere, tijdelijke rollen.' Willem de ridder, UT-student, is zo'n zelfbedacht karakter. Hij is lang van stuk, loopt parmantig rechtop en is bewapend met drie zwaarden. 'Ik wil dat de zeven landen weer één groot rijk worden', schetst hij zijn rol. De UT'er heeft al wat ervaring met levend rollenspel. 'Het is echt iets totaal

Groene Ninja

Tim Haaksma (communicatiewetenschap):

'Ik ben een redelijk standaard vechter. Er is niets magisch aan mij. Ik ben gewoon op oorlogspad. In het bordspel Dungeons & Dragons speel ik vaak de rol van magiër. Nu wilde ik graag iets anders proberen. Mijn outfit bestaat uit een oude leren jas. Van de mouwen heb ik armbanden gemaakt. Van tevoren heb ik eerst een schets gemaakt van mijn karakter. Ik geniet meer van het ontwerpen en bouwen van het karakter dan er daadwerkelijk mee te spelen. Het is de eerste keer dat ik meedoe. Het is een stapje hoger. Bij Dungeons & Dragons ben je een karakter op papier en hier ben je het 'echt' en kun je invloed uitoefenen op wat er gebeurt. Het hangt niet af van een dobbelsteen. Ik hoop op een mooi avontuur en dat ik andere, interessante figuren ontmoet.'

anders. Mijn dagelijkse problemen bestaan hier simpelweg niet. Je kunt echt loslaten en ontspannen.' De ridder duikt weer het bos in en bereidt zich voor op de gevechtstraining die later op de middag gepland staat. Volgens de drie organisatoren is LARP ontstaan uit rollenspellen die met pen en papier en dobbelstenen worden gespeeld, zoals Dungeons & Dragons. Van der Ham: 'De deelnemers verzinnen ook in dit spel personages, maar dan op papier. De dobbelstenen bepalen wat er gebeurt.' Jansen: 'Het is een soort interactief storytelling. Je vertelt wat je karakter allemaal doet.' Vermeulen: 'Bij LARP speel je echt wat je karakter doet en oefen je zelf invloed uit.' Hij vertelt dat levend rollenspel wereldwijd bekend is. 'Duitsland kent heel grote evenementen, Noorwegen en Amerika ook.' Van der Ham: 'In Nederland bestaat de oudste vereniging zo'n tien jaar. De grootste richting is fantasy, een beetje à la The Lord of the Rings met verschillende wezens zoals elfen, dwergen, orks en magie. Je hebt ook LARPs over science fiction. Sommigen zijn postapocalyptisch:

Geestelijke bibliothecaris

Jelle Kuiper (scheikundige technologie): 'Iemand vertelde er tijdens dansles heel enthousiast over. Ik wilde het graag eens proberen. Affiniteit heb ik er wel mee. Ik lees veel fantasyboeken. Denk aan Lord of the Rings. Vandaag ben ik Jacobus. Samen met twee anderen vormen we de Orde van de Regen. We ondersteunen de keizer en waren ooit een groter orde. Door een ramp zijn we uit elkaar gevallen, maar nu willen we een doorstart maken en weer groeien. Jacobus is opgegroeid in het klooster. Hij heeft veel boeken gelezen en is een geestelijke bibliothecaris, een rustig persoon. Dat past bij mij. Ik sta heel blanco in het spel en doe mee om vooral plezier te maken. De monnikspij had ik nog thuis liggen van een ander feestje. De tas leen ik van ridder Willem.'

wat gebeurt er als de wereld is geëindigd en je probeert te overleven? Andere settings gaan meer over ruimteschepen en planeten en de technologische gadgets en spulletjes die daarbij horen.' Vermeulen vult aan: 'Tegenwoordig heb je ook LARPs die experimenteler van aard zijn en bijvoorbeeld Big Brother nadoen. Dan zit je met zijn allen in het huis en krijg je opdrachten van de spelleiding.' In het Eibergse bos is de setting middeleeuws en fantasy. Zo is Ellis de bazin van de taverne. In het dagelijkse leven is ze UT-promovendus, maar vandaag speelt ze Ellis en zorgt ze voor de drankjes en versnaperingen. 'Ik zocht een manier om mijn creativiteit uit te oefenen zonder dat het veel inspanning kost', verklaart ze haar deelname. Ze draagt een middeleeuws ogende jurk voorzien van rood-wit lint waarop 'lief zijn' staat. 'Dat betekent dat niemand mij mag aanvallen. Ik wil niet vechten.' Vervolgt: 'Wil je het café even zien?' In de blokhut staan oude potten, pannen en mokken op tafel. Ellis: 'Even over de rommelmarkt struinen en je hebt wat.' Buiten staan de vechters klaar voor de wapencontrole. Barones Elizabeth is de wapendeskundige. 'Het hoofd, het kruis en de voorgevel bij vrouwen zijn géén locatie. Van achter aanvallen is níet toegestaan', zegt ze met klem. 'Een zwaard weegt in het echt zo'n drie kilo. Ga er niet mee zwaaien, maar maak het theateraal en maak grote bewegingen.' De barones is drie jaar actief op LARP-evenementen en heeft er inmiddels zo'n honderd bezocht. 'Ik ontmoet hier mensen die niet binnen een vast stramien passen. Het zijn mijn soort mensen. Het klikt. Tijdens het spel maak ik gebruik van mijn snelle denken. Ik ga altijd in op wat een tegen-speler zegt.'

Omdat er zoveel verhaallijnen lopen, is LARP niet geschikt voor publiek. Organisator Anja Jansen: 'Toeschouwers kunnen het verhaal niet volgen.' Vermeulen: 'Voor buitenstaanders is het helemaal niet grappig of vermakelijk.' De deelnemers aan 'De zeven rijken' willen vooral lol hebben. Jansen: 'En lekker improviseren. Je bent met zijn allen een leuk verhaal aan het maken. Je hebt een karakter bedacht en je probeert je personages zo goed mogelijk neer te zetten en een rol te spelen in de setting met interactie tussen de anderen.' Van der Ham: 'Je kunt van alles zijn. Van burgemeester tot dorpsgek.' Jansen: 'Omdat de verhaallijn niet vaststaat, kan het alle kanten opgaan en dat is ook wat je wilt. Het is flink improviseren en op elkaar reageren.' Of 'De zeven rijken' *happily ever after* eindigt, weet op deze zaterdagmiddag nog niemand. 'Wie weet wordt het hele dorp wel verwoest', schetst Jansen. 'Misschien komt er een vervolgt', oppert Vermeulen. Het wickerwoud lonkt in elk geval uitdagend. Wie durft en zet de eerste stap? De abdes, barones of het hoofd van de koopmangilde? Het is de beurt aan de spelers. Action! |

Brom, de woudgids

Patrick (wil niet met achternaam in het artikel, werktuigbouwkunde): 'Ik ben een plaatselijke gids. Brom, zo heet ik, kan een beetje knokken en weet de weg goed. Het woud verandert steeds, het is een soort doolhof. Ik kan de mensen wegwijs maken. Mijn baard en haar zijn zelfgemaakt. Op het internet vond ik een handleiding. Met de baard ben ik vier uur druk geweest. De pruik nam iets meer tijd in beslag. Verder heb ik een schild gemaakt. Dat knutselen vooraf vind ik hartstikke leuk en meedoen is geinig. Het is mijn tweede keer. In de uitverkoop en tweedehandswinkels scoor ik de rest. Een jas, cape en een tasje erbij en je outfit is klaar.'

Runa, jonkvrouw van Noxia

Carin van Hemert (creative technology): 'Het is zo leuk om kostuums te maken. Je kunt doen alsof je iemand anders bent en je daarin uitleven. Ik ben hier samen met mijn vriend. De keuze wie we konden zijn, is gezien het tijdperk waarin we spelen, de middeleeuwen, beperkt. We zijn een getrouwd stel. Ik ben ooit gestolen door een andere stam. Als jonkvrouw ben ik bezig met geloof en talismannen. Het zijn voorwerpen met een religieuze lading. Zoals deze houten kettingen. Die doe je om je nek en dan leven ze met je mee. Verder draag ik kleding uit tweehandswinkels en heb ik een zelfgemaakte tas bij me. Dit schaatje kwam ik eens tegen op vakantie in Noorwegen. Het stamt echt uit de Vikingentijd. Thuis heb ik kratten vol met kleding en attributen staan.'

Magiër en vertaler

Sandra Stadman (alumnus scheikundige technologie): 'Ik ben oud-lid van spellenvereniging Fanaat en ken de organisatie. Zo hoorde ik van het levend rollenspel. Het lijkt me leuk en ik kom vooral veel plezier maken. Ik ben magiër en vertaler. Dat weten de andere spelers niet. Ik doe mij voor als gewone burger. In mijn tas heb ik woordenboeken Duits en Engels, lucifers en een kladblok. Ik ben benieuwd of mijn medespelers erachter komen welke krachten ik bezit. Zelf hoop ik terecht te komen in interessante situaties en mooie verhalen. Ervaring heb ik een beetje. Bij Fanaat speelden we Dungeons & Dragons. Dan ben je ook een karakter. Het mooie is dat je bij een LARP echt kunt laten zien wie je bent.'

Asha ten Broeke studeerde communicatiewetenschap en psychologie aan de UT. Nu werkt ze als freelance wetenschapsjournalist voor verschillende kranten en tijdschriften.

TweetGenie

Ik ben een vrouw van 35 jaar oud. Althans, volgens TweetGenie, een website van onder meer UT-promovenda Dong Nguyen. Aan de hand van mijn persoonlijke getwitter en een analyse van de berichten van drieduizend anderen raadde een computerprogramma mijn leeftijd en geslacht. Dat het genie me wat ouder voorstelt dan ik eigenlijk ben, vind ik te vergeven. Dat zal vast aan m'n gepraat over mijn dochters liggen. Aangezien ik mijn eerste kind kreeg op de volstrekt atypische leeftijd van 24 jaar, snap ik de verwarring.

Wat ik wel opmerkelijk vind is dat TweetGenie me bij de vrouwen indeelt. Natuurlijk, vaginatechnisch heeft de website gelijk. Maar toch: zelfs volgens TweetGenie zelf zit ik qua twittergedrag bijna precies in het midden van de glijdende schaal der seksen. Ver waren mijn tweets verwijderd van de vanuit feministisch oogpunt nogal verontrustende kernwoorden als 'lief', 'nagels' en 'mijn man' waaraan het programma vrouwen herkent. In plaats daarvan zat ik in een soort androgyne twitterzone, waar ik me psychologisch prima thuis voelde. Het speet me dan ook dat de mensen achter TweetGenie in het midden van hun glijdende schaal een keihard afkappunt hadden geprogrammeerd, waardoor het toch weer leek alsof sekse komt in twee smaakjes: roze en blauw.

Ik zeg bewust 'leek', omdat onderzoek al jaren laat zien dat mannen en vrouwen allesbehalve twee aparte menscategorieën zijn. Zo publiceerde de Amerikaanse psycholoog Janet Shibley Hyde in 2005 al een grote meta-analyse waaruit bleek dat

vrijwel alle man-vrouwverschillen die we kennen bijzonder klein zijn. Er zijn wel een paar uitzonderingen: fysieke agressie, veel porno kijken en vaak masturberen behoren voornamelijk tot het mannendomein. Maar verder? Of het nu gaat over assertiviteit, competitiedrang, om hoeveel woorden iemand per dag spreekt, om begrip van wiskundige concepten, de seksekloof is minimaal. Daarmee bevestigde Hyde haar gender similarities hypothesi, die voorspelde dat bij zowel volwassenen als kinderen de overeenkomsten tussen de seksen veel groter zouden zijn dan de verschillen.

De juistheid van deze gelijkheidshypothese werd sindsdien meerdere malen bevestigd. Afgelopen februari nog, toen een groep psychologen van de Universiteit van Rochester met een nieuwe analyse kwam van data van dertien goed uitgevoerde onderzoeken naar sekseverschillen in persoonlijkheid. Op deze data lieten ze een statistische bewerking los waarmee ze konden nagaan of mannen en vrouwen qua karakter in twee 'subsoorten' vallen – de spreekwoordelijke mannen van Mars en vrouwen van Venus – of dat iedereen juist ergens op die glijdende schaal tussen mannelijk en vrouwelijk zit. Dat laatste bleek het geval.

Het is simpelweg niet waar dat de dames aan de lieve, zachte, empathische kant van de verdeling (m/v) samenklonteren, terwijl mannen aan de andere kant stoer, rationeel en technisch ingesteld zitten te wezen. Sterker nog: zelfs de persoonlijkheidstrek 'mannelijkheid' bleek gelijkelijk verdeeld over de seksen. Het merkwaardige is dat de

uitkomsten van deze studies tegelijkertijd zelden betwist worden maar ook zelden genoemd. Zo las ik onlangs het nieuwste boek van vermaard neurobiologieprof Dick Swaab. Hij heeft zijn knallende-champagne-bestseller *Wij zijn ons brein* samen met Jan Paul Schutten vertaald naar een boek voor pubers, *Jij bent je brein*. Op pagina 52 legt Swaab uit hoe het ook alweer zit met sekseverschillen: 'Jongens en meisjes met elkaar vergelijken is als appels en peren vergelijken. Het brein van mannen is heel anders dan dat van vrouwen.'

Appels en peren? Het klinkt haast alsof Swaab de onderzoeken van Hyde of uit Rochester niet kent. Maar zulks is niet het geval. Ik heb Swaab tijdens debatten deze studies voorgelegd, en hij bevestigde dat hij van dit alles weet heeft. Om vervolgens toch weer over de vele verschillen tussen mannen en vrouwen te gaan praten alsof het mensdom uit twee soorten bestaat.

Swaab is niet de enige onderzoeker die dit doet, ook al is hij momenteel voor de leek waarschijnlijk wel de invloedrijkste. Het idee dat mannen en vrouwen psychologisch gezien vrijwel hetzelfde zijn, wil in onze wereld, de academische inclus, maar moeilijk doordringen. De enige oplossing lijkt me het rigoureuze afschaffen van de twee geslachtelijke hokjes. In paspoorten en studies noteren we sekse dan voortaan conform het wetenschappelijk bewijs met op zijn minst een zeven-puntsschaal. Mensen als ik kunnen dan het middelste hokje aankruisen en lekker psychologisch androgyn blijven. Misschien kan TweetGenie het goede voorbeeld geven?

UT-onderzoek kort

Rampverpakkingen

Verpakkingsontwerp is bij bedrijven een ondergeschoven kindje, weet hoogleraar packaging design and management Roland ten Klooster. De UT start daarom de European Packaging Gallery. Studenten en onderzoekers gaan met bedrijven verpakkingen ontwerpen voor nieuwe en bestaande producten. Nu zijn er volgens Ten Klooster nog veel rampverpakkingen in omloop. Vooral gesealde plastics van vleeswaren leveren frustratie op, net als de gelaste verpakkingen van producten als usb-sticks.

Proefdierletterbak

Onderzoekers van instituut MIRA hebben een soort 'letterbak' ontworpen waarmee ze het gebruik van proefdieren in de wetenschap drastisch hopen terug te dringen. Het systeem dat je in het proefdier plaatst bevat meerdere kleine compartimenten (de letterbak). In elk compartiment kun je één specifieke conditie toetsen, waardoor je meerdere testen per dier kunt uitvoeren in plaats van één test per proefdier wat nu gebruikelijk is. UT-spin-off Screvo wil deze letterbak op de markt brengen.

Vingerprik

Huisartsen moeten zich beter aan de hygiënerichtlijnen houden bij vingerprikken. Dat concluderen wetenschappers van de UT-vakgroep Health Technology and Services Research. Zij onderzochten voor de Inspectie voor de Gezondheidszorg het gebruik van testen voor bloed- en urineonderzoek in huisartsenpraktijken in Nederland. Slechts de helft van de artsen reinigt de vinger voor het prikken. Niet schoonmaken kan bijvoorbeeld bij glucosemetingen grote fouten veroorzaken.

Christian Beckmann onderzoekt met zijn Vidi-beurs beschadigde hersenfuncties

Verstoringsen in het brein

Christian Beckmann (41) is hoogleraar bij UT-onderzoeksinstituut MIRA (Institute for Biomedical Technology and Technical Medicine) en onderzoeker bij het Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour van de Radboud Universiteit Nijmegen. Hier is hij onderzoeksleider van de groep Statistical Imaging Neuroscience. Beckmann ontving afgelopen maand een Vidi-beurs voor zijn onderzoek naar zogeheten 'fingerprints' uit data van hersenactiviteit. Daarmee hoopt hij verstoringen in hersencommunicatie bij bijvoorbeeld Alzheimer en Parkinson beter te begrijpen.

TEKST: SANDRA POOL >

Carrière. 'Ik ben geboren in Duitsland. Voor mijn studie ben ik naar Engeland gegaan. Aan de University of Oxford behaalde ik in 2003 mijn diploma voor wiskunde en informatica en in 2005 voor information engineering. Na Oxford was ik tot eind 2010 universitair hoofddocent bij Imperial College London. Vervolgens kwam Nijmegen in beeld waar ik als onderzoeker werk en de UT waar ik in de vakgroep Analysis Methods for Imaging Neuroscience mijn onderzoek doe.'

Vidi. 'Ik was op mijn kantoor in Nijmegen. Een collega kwam binnen en vertelde me dat de lijst van Vidi-winnaars bekend was geworden en dat ik er tussen zat. De officiële bevestigingsbrief kreeg ik later, in Enschede op kantoor. Het is geweldig nieuws. De beurs is een soort waardering en erkenning van mijn onderzoek. Ik heb vijftien jaar in Engeland gewoond. De Vidi is een Nederlandse financiering. Ik presenteer mijzelf ermee in Nederland. Het is fijn dat je werk opgemerkt wordt en dat je gezien wordt. De beurs biedt ook nieuwe mogelijkheden. Deuren gaan open.'

Onderzoek. 'Met het geld, 800 duizend euro, stel ik onderzoekers aan. Eerst een promovendus en een postdoc. Zij concentreren zich puur op het onderzoek. Eén houdt zich bezig met de technische ontwikkeling van het onderzoek naar datagegevens en de ander doet de evaluatie van die technische ontwikkeling. Het onderzoek gaat over het functioneren van hersenen. In de hersenen zijn heel veel gebieden die altijd onder-

ling met elkaar communiceren. De mate van communicatie, de interactie en de frequentie is belangrijk voor een gezond functioneren van die gebieden. Bij ziektes, zoals Alzheimer en Parkinson, is die communicatie verstoord. Bij Alzheimer speelt vergeetachtigheid een rol en bij Parkinson

is er sprake van verwarring in bewegingen. Ik wil zogeheten 'fingerprints' ontwikkelen uit data van de hersenactiviteiten die dit gedrag beïnvloeden.'

Ambitie. 'Als we de juiste 'fingerprints' kunnen maken, kunnen we onderzoek doen naar verschillen in gedrag en kunnen we proberen om verstoord gedrag te repareren. Het brein is fascinerend. Het bepaalt wie we zijn, wat we zijn. Maar hersenen zijn ook erg kwetsbaar. Als er iets mee gebeurt, kan dat enorme invloed hebben. Mijn onderzoeksdoel is een techniek te ontwikkelen om de informatie die we uit het brein verzamelen te kunnen interpreteren. Hopelijk kunnen we de verstoring beter begrijpen en kijken of ze na een behandeling verholpen kunnen worden. Het Vidi-project is een vijf jaar lopend onderzoekstraject. Ik verwacht dat we in die tijd beschadigde hersenfuncties kunnen opsporen en analyseren.'

Vidi-winnaar Pascal Jonkheijm onderzoekt de afstoting van implantaten

De fingerprint van cellen

Pascal Jonkheijm (34), onderzoeker in de TNW-vakgroep Molecular NanoFabrication, kreeg afgelopen maand een Vidi, een prestigieuze onderzoeksbeurs van acht ton. Hij gaat daarmee onderzoek doen naar 'fingerprints' van cellen. Jonkheijm studeerde en promoveerde in Eindhoven en werkte vervolgens als 'Alexander von Humboldt research fellow' aan het gerenommeerde Max-Planck Institute in Dortmund. Sinds 2008 werkt hij met een tenure track-aanstelling bij de vakgroep van Jurriaan Huskens.

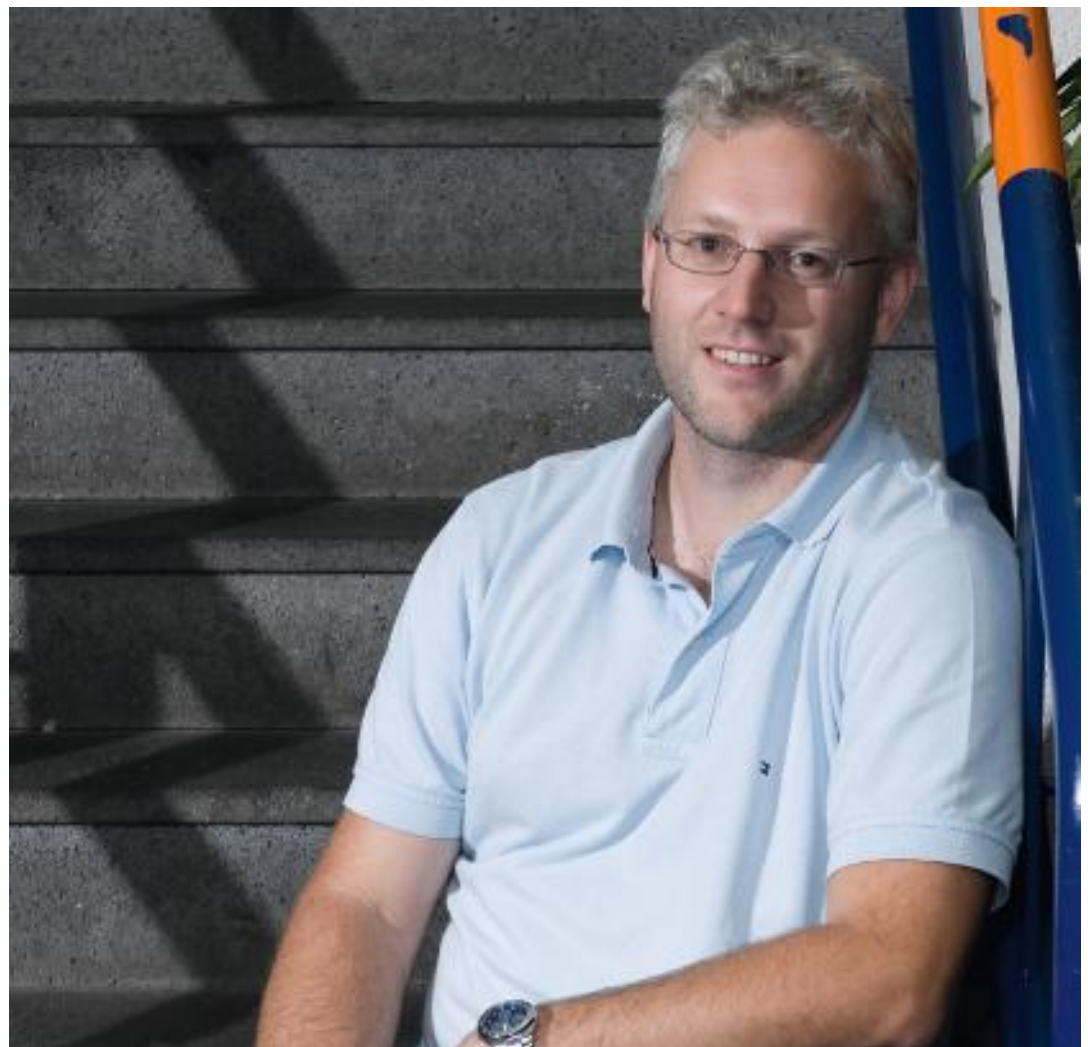
TEKST: MAAIKE PLATVOET | FOTO: ARJAN REEF >

Vidi. 'Ik werd op een vrijdagmiddag gebeld door iemand van NWO (Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek) die mij mededeelde dat ik de Vidi ontving. Dan roep je wel even heel hard 'yes' door de gang! Veel collega's waren er niet die middag, maar collega Jeroen Cornelissen toverde een fles whisky tevoorschijn. Dat was wel een mooi moment. Ik heb al meerdere subsidies ontvangen, waaronder de Veni en de ERC Starting Grant, maar ik ben met deze Vidi-subsidie nog net zo blij als bij de eerste keer dat ik een toekenning kreeg. De competitie is namelijk sterk en de budgetten gaan naar beneden. Als je bovendien op een gegeven moment succesvol bent, dan zijn de verwachtingen hoog en wordt de druk groter om te presteren. Dat voel ik ook wel. Ook het schrijven van een nieuw artikel is elke keer weer bijzonder. Als het je lukt, is het net zo fantastisch als die eerste keer dat je iets publiceerde. De Vidi-subsidie omvat ongeveer 800.000 euro en die zal ik gebruiken om in ieder geval drie aio's en een postdoc aan te stellen.'

Chemie. 'Een celwand bevat veel biologische informatie, bijvoorbeeld in de vorm van eiwitten en koolhydraten. Met deze informatie kunnen cellen onderling 'communiceren'. Als er cellen zijn weggehaald, bijvoorbeeld bij gezondheidsproblemen en er wordt een implantaat geplaatst, kunnen de cellen vaak niet meer optimaal communiceren met dat implantaat. Daardoor kunnen ontstekingen ontstaan, met als gevolg dat het implantaat kan worden afgestoten. Die communicatie, de interface, wil ik in mijn onderzoek leren begrijpen en vertalen naar biopolymeren. Als we daarin slagen, kunnen we cellen beter vervangen door een 'fingerprint', een soort nepcel. Een stuk van mijn onderzoek wil ik dan ook vertalen van onze labsituatie naar een klinische relevante omgeving. In het AMC in Amsterdam wil ik een aantal dierproeven met konijnen doen om de toepassing te toetsen.'

pen en vertalen naar biopolymeren. Als we daarin slagen, kunnen we cellen beter vervangen door een 'fingerprint', een soort nepcel. Een stuk van mijn onderzoek wil ik dan ook vertalen van onze labsituatie naar een klinische relevante omgeving. In het AMC in Amsterdam wil ik een aantal dierproeven met konijnen doen om de toepassing te toetsen.'

Fascinatie. 'Ik heb een achtergrond als chemicus, en de chemie tussen cellen – dat beweeglijke – is wat mij fascineert. Die chemie is namelijk heel goed na te bootsen. Dat pas ik in mijn onderzoek ook toe. Mooi om te zien als dat dan werkt. Ik vind het belangrijk om aan toepasbaarheid te denken, juist ook op een technische universiteit. Voorlopig kan ik aan de UT prima uit de voeten. Ik ben langzaam een eigen onderzoekslijn aan het opbouwen, met eigen mensen. Dan kun je wel een aanbod krijgen om op een andere universiteit of aan een ander instituut aan de slag te gaan, maar dan moet je opnieuw alles opbouwen. Onlangs moest ik voor de tenuretrackcommissie verschijnen. Aan dat gesprek heb ik een goed gevoel overgehouden. Het zou kunnen dat er binnen afzienbare tijd een benoeming volgt tot adjunct-hoogleraar. Dat is uiteindelijk het opstapje naar de benoeming tot hoogleraar.'

Promotieonderzoek Angarath van der Zee-van den Berg

Als de kraamtranen blijven stromen

Kraamtranen, daar krijgen de meeste pas bevallen moeders wel mee te maken. Want een baby, en vooral als het je eerste kindje is, kan heel wat emoties losmaken. Gelukkig verdwijnen die kraamtranen vaak weer net zo snel als ze kwamen. Maar bij 10 procent van de pas bevallen moeders gebeurt dat niet. Zij voelen zich depressief. Jeugdarts en UT-onderzoeker Angarath van der Zee-van den Berg doet promotieonderzoek naar het eerder herkennen van depressieve gevoelens. 'Hoe eerder we een depressie herkennen en behandelen, hoe beter dat is voor moeder en kind.'

TEKST: MAAIKE PLATVOET | FOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

Angarath van der Zee-van den Berg weet hoe lastig het kan zijn om de signalen van een depressie bij een pas bevallen moeder op te pikken. Naast haar promotieonderzoek werkt ze ook twee dagen in de week als jeugdarts op een consultatiebureau in Rijssen. Daar spreekt ze elke week met moeders. En niet alleen over de ontwikkeling van hun kind, ook naar hun eigen welzijn en hun eigen gevoelens wordt gevraagd. 'Het lastige is dat er een soort taboe rust op depressieve gevoelens na de geboorte van een kind. Als je een baby krijgt verwacht de maatschappij immers dat je daar ontzettend blij mee bent en op een roze wolk leeft. Maar dat is niet altijd zo', vertelt Van der Zee. 'Soms verstoppert moeders daarom hun neerslachtige gevoelens, uit schaamte. Als jeugdarts probeer ik daar doorheen te prikken, maar daarvoor moet ook een vertrouwensrelatie worden opgebouwd. Helaas is voor dat gevoelsmatige aspect vaak niet al te veel tijd tijdens een consult. De meeste aandacht gaat immers toch uit naar de ontwikkeling van de pasgeborene.'

Om de signalen van een depressie beter te kunnen oppikken, wordt er in Twente sinds 2008 gebruik gemaakt van een speciale vragenlijst. Moeders vullen deze op het consultatiebureau in en aan de hand van de antwoorden gaat de jeugd-

arts een gesprek aan. In het promotieonderzoek, dat deel uitmaakt van de Academische Werkplaats Jeugd in Twente, wordt nu gekeken of het gebruik van deze depressievragenlijst daadwerkelijk helpt om een depressie eerder te herkennen. Er wordt ook onderzocht of een moeder eerder hulpverlening krijgt en of dit een positief effect heeft op de ontwikkeling van het kind. Binnen het onderzoek vindt samenwerking plaats met de GGD Regio Twente, Saxion, UMC Groningen en veertien Twentse gemeenten.

Effect

'Om het effect van de screening te kunnen meten, moeten we Twente vergelijken met een regio waar op dit moment niet gescreend wordt. De regio's Deventer en Apeldoorn werken in dit onderzoek mee als controleregio.' Moeders die deelnemen krijgen in het eerste jaar na de geboorte drie keer een enquête die ze online kunnen invullen. 'In totaal heb ik voor mijn onderzoek 3000 moeders nodig. Nu hebben 1000 moeders de lijsten ingevuld. Gelukkig zijn er veel moeders die ondanks de intensieve periode na de bevalling willen meewerken.'

Gemiddeld 1 op de 10 vrouwen krijgt te maken met een depressie na de geboorte van haar kind. De kenmerken van zo'n depressie kunnen zijn: lusteloosheid, somber gevoel, gewichtsverlies,

slapeloosheid of extreme slaapbehoefte, huilbuien, schuldgevoel en geen of weinig liefde voor het kindje voelen. 'Als de moeder depressief is, dan is ze vaak minder sensitief richting haar kind. Juist in het eerste jaar na de geboorte is het voor de ontwikkeling van de baby belangrijk dat een moeder dat wel is', zegt Van der Zee. 'Bij het vroeg signaleren van een depressie kan daar tijdig op worden ingespeeld door het aanbieden van een moeder-baby-interventie. Dit helpt om

de kwaliteit van het contact tussen depressieve moeders en hun baby te verbeteren zodat het kind zich veiliger kan hechten. Het uiteindelijke doel is voorkomen dat het kind op latere leeftijd zelf psychosociale problemen ontwikkelt. Daarbij is het later prettig voor een moeder om te weten dat ze, ondanks die depressie, er wel alles aan heeft gedaan om zo goed mogelijk voor haar kindje en haarzelf te zorgen.'

Van der Zee benadrukt dat een depressie geen

kraampsychose is, en dat ook niet automatisch hoeft te worden. Bij 1 à 2 op de 1000 vrouwen gebeurt dat wel. In geval van een psychose, kan de vrouw haar kind wat aan willen doen. Vaak moet de moeder dan worden opgenomen voor een behandeling.

Angarath van der Zee verwacht haar promotie in 2016 af te ronden. Met de metingen zal ze in ieder geval nog twee jaar bezig zijn. 'Ik hoop dat zo veel mogelijk vrouwen zullen deelnemen.' |

Koud kunstje

Het is een imposant gezicht, al die grote buizen in het nieuwe koelhuis achter Langezijds. Zó imposant dat het Facilitair Bedrijf rondleidingen gaat verzorgen in, rond en bovenóp het gebouw-tje. Het koelhuis, een investering van 1,7 miljoen euro, zorgt voor voldoende capaciteit om de labs op de UT te koelen, voor een betere klimaatbeheersing én voor een forse energiebesparing. Onze fotograaf Rikkert Harink nam alvast een kijkje en werd geïnspireerd door het buizenspel. Hij zette de camera op een statief, met een sluitertijd van 30 seconden. Vervolgens liep hij rond met twee flitsers: een met een blauw filter en een met een rood filter. Dat leverde het surrealistische beeld op van deze foto, die dus eigenlijk uit drie foto's bestaat. Koud kunstje toch?

De rondleidingen zijn gepland op:

Dinsdag 18 juni

1e sessie: 13.30 – 14.15 uur,

2e sessie: 14.30 – 15.15 uur.

Donderdag 20 juni

1e sessie: 13.30 – 14.15 uur

2e sessie: 14.30 – 15.15 uur.

De rondleidingen worden begeleid door Henk van de Wetering of – in zijn afwezigheid – Ray Klumpert. Elke bezichtiging start bij het informatiebord bij de koude-cirkel (voor de Horst). Geïnteresseerden dienen zich uiterlijk 1 dag van te voren per mail aan te melden bij het secretariaat Facilitair Bedrijf (fb-secretariaat@fb.utwente.nl), uiteraard met vermelding van de sessie waar-aan hij/zij wenst deel te nemen.

Foto: Rikkert Harink

NVAO-voorzitter Flierman:

'Minder kans op affaires met nieuw accreditatiestelsel'

'Eén van mijn taken is verdrietige en boze bestuurders te woord staan. Dat heb ik al snel begrepen.' Sinds 1 mei is Anne Flierman, voormalig collegevoorzitter van de UT, opperkeurmeester van het hoger onderwijs. Eens in de zes jaar worden Nederlandse opleidingen van hogescholen en universiteiten gekeurd door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie: voldoen ze nog, wat kan er beter?

TEKST: BAS BELLEMAN (HOP) | FOTO: UT

Twee jaar geleden kreeg de NVAO een storm van kritiek te verduren, omdat ze opleidingen van de Hogeschool Inholland had goedgekeurd die later ernstige gebreken bleken te hebben. Wat heb je aan kwaliteitsbewakers die zulke missers maken, vroegen critici zich af. Ze wilden de inspectie een grotere rol geven in het toezicht op het hoger onderwijs. Flierman vindt dat niet nodig en denkt dat het onderwijs meer baat heeft bij vertrouwen.

Hoe werd er bij de koffieautomaat van de Universiteit Twente tegen de accreditatie aangekeken?

'We namen het serieus, maar voor bestaande opleidingen was het in zekere zin routine. Voor nieuwe opleidingen lag dat anders. Ook Twente is een university college begonnen en uiteraard vonden we het spannend of die nieuwe opleiding door de keuring zou komen.'

Maar zagen jullie de visitatiecommissies als vrienden waarmee je over onderwijs kunt praten of als politieagenten die je moet laten zien hoe braaf je bent?

'Zeker niet als politieagenten. We hadden er geen extreem negatieve of positieve opvattingen over; het hoort bij je werk. Als een visitatie goed ging, dan waren we trots. En als de commissieleden kritisch waren, dan is dat een steun in de rug voor het bestuur om eens goed met de faculteit te praten. En werkt hun oordeel dus als breekijzer. Ik herinner me enige kritiek op het Twentse toetsbeleid. Dat konden we toen verbeteren. In

die zin objectieveert zo'n accreditatie de blik op het eigen onderwijs, zeker als de commissies hele clusters van opleidingen visiteren. Dan kun je zien hoe je het doet ten opzichte van andere opleidingen. Dat is prettig en zinvol.'

Toch wordt er ook veel gemopperd op de accreditatie. Waren jullie het nooit oneens met de keurmeesters?

'Jawel. Ik herinner me een visitatie van techniekfilosofie, waarin Nederland wereldwijd vooroploopt. Daarin stellen filosofen bijvoorbeeld vragen over technologie die de menselijke geest beïnvloedt of sociale gevolgen heeft. Maar de visitatiecommissie was nogal klassiek ingesteld. Cru gezegd: als het niet over Aristoteles ging, was het niet goed. Toen hebben we de NVAO gebeld en gezegd: nu worden we langs de verkeerde meetlat gelegd. Maar daar viel over te praten.'

Wat was het eerste dat u bij de NVAO wilde veranderen toen duidelijk was dat u de nieuwe voorzitter werd?

'Zo werkte dat bij mij niet. Eerst was ik blij en kreeg ik bloemen, vervolgens maakte ik mijn werk in Enschede af. Daarna schakelde ik pas om naar de NVAO. Samen met vicevoorzitter Ann Demeulemeester praat ik nu met allerlei betrokkenen. Over een paar maanden gaan we aan de slag met wat mij opvalt en wat er beter kan. Maar over het stelsel kan ik al wel één ding zeggen: ik wil graag het instrumentarium verfijnen. Ik wil het onderwijs meer vertrouwen geven waar het kan en er strenger bovenop zitten waar nodig. Er moet een cultuur van kwaliteitsverbetering

Biografie Anne Flierman

Anne Flierman (1955) is sinds 1 mei voorzitter van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Flierman studeerde geschiedenis in Leiden, waar hij in 1984 promoveerde. De afgelopen acht jaar was hij collegevoorzitter van de Universiteit Twente. Daarvoor was hij vier jaar lang vicevoorzitter van de Universiteit Maastricht. Flierman is tevens lid van de Eerste Kamer voor het CDA.

komen: onderwijs kan altijd een slag beter. Dat is ook de lijn van de minister. Niet voor niets heeft ze de plannen voor 'risicogericht toezicht' door de Onderwijsinspectie geschrappt: als teken van vertrouwen in de rol van de NVAO.'

Met dat 'risicogerichte toezicht' zou de Onderwijsinspectie meer bevoegdheden krijgen in het hoger onderwijs. Als de inspecteurs vermoeden dat er ergens vreemde dingen gebeuren, dan zouden ze niet op klachten hoeven te wachten. Waarom is dat geen goed plan?

'Je moet uitkijken dat je niet het hele systeem om incidenten heen bouwt. Vertrouwen werkt beter. En je moet leren van incidenten. De dag

Een nieuw hoofdstuk

Niels Bohr zei altijd al: voorspellen is moeilijk, vooral als het de toekomst betreft. Minstens zo moeilijk is het om het heden op waarde te schatten. Toch wil ik een poging wagen. Ik kan me namelijk goed voorstellen dat als in 2061 ter ere van ons honderdjarig bestaan er een nieuwe geschiedenis van de UT uitkomt, het heden op de laatste pagina van een hoofdstuk (Fliermans Fluxus geheten?) beschreven wordt. Het is tijd voor een nieuw hoofdstuk en vele indicatoren wijzen er al op.

Om te beginnen het onderwijs. Het zal niemand zijn ontgaan dat per komend collegejaar het bacheloronderwijs met het Twentse Onderwijsmodel een flinke make-over heeft ondergaan. Ondertussen wordt er ook al naar het masteronderwijs gekeken en vergeet ook de wereldwijde trend van Massive Open Online Courses niet. De opkomst van MOOCs is niet de enige externe factor die de UT beïnvloedt. Vooral nog lijkt Den Haag niet in staat een beeld te vormen van welke maatschappelijke rol ze ziet weggelegd voor universiteiten. Geen wonder dat de financieringsmodellen voor onderwijs en onderzoek eigenlijk niet meer werken. Het is wachten op een revolutie, ik zet er op in dat stufi en onderzoeksgelden op termijn vanuit de EU, Gewest Oost-Nederland en bedrijfsleven komen.

De internationalisering van de UT begint nu echt op gang te komen. In de vijf jaar dat ik hier zit lijkt dit exponentieel te verlopen. Het wordt overigens tijd dat de Pakkerijverenigingen hier op inspelen en dan kijk ik vooral naar AEGEE, dat geweldige kansen laat liggen om hierin onderscheidend te zijn. Anders is het wachten op de oprichting van een nieuwe internationaal georiënteerde gezelligheidsvereniging. Die zal zeker gesteund worden door de UT en recht hebben op ruimte in de Pakkerij. Dat wordt schuiven en/of fuseren voor de huidige bewoners. Als laatste: door samenvoeging van faculteiten en pensionering vindt er een generatiewisseling plaats bij de hoogste UT-bestuurders (het 'Strategisch Beraad'). Nieuwe mensen hebben nieuwe ideeën. Nieuwe hoofdpersonen voor een nieuw hoofdstuk. Maar, zoals rector Brinksma, schijnbaar de enige die in beide hoofdstukken voorkomt, tijdens een onderwijsdebat in Gent al zei: 'Niels Bohr zei altijd al: voorspellen is moeilijk, vooral als het de toekomst betreft'.

Beer Sijpesteijn is student philosophy of science, technology & society.
Reageren? www.utnieuws.nl

na de vuurwerkcramp in Enschede hebben alle gemeentes zich afgevraagd of zo iets ook bij hen kon gebeuren en hoe ze dat konden voorkomen: lag er bij hen ook ergens vuurwerk opgeslagen in een woonwijk? Ze namen meteen maatregelen. Een jaar later kwam de overheid met nieuwe wetgeving, maar toen was het probleem eigenlijk al opgelost. Zo is het ook met het hoger onderwijs. Alle instellingen hebben belang bij een goede reputatie. Door die rel rond twijfelachtige afstudeerroutes bij Inholland stonden we in Twente op scherp: kan zo iets ook bij ons gebeuren? Dat risicogerichte toezicht voegt niet zoveel toe. In het primair en voortgezet onderwijs heeft het ook niet kunnen voorkomen dat er nog altijd zwakke scholen zijn'.

Binnenkort wordt de evaluatie verwacht van het accreditatiestelsel-nieuwe-stijl, dat nog maar anderhalf jaar draait. Wat verwacht u daarvan?

'Het is natuurlijk een cadeau voor een nieuwe bestuurder als er meteen een evaluatie komt. Dan zie je wat er allemaal nog moet gebeuren. Een van de dingen waar we bij de NVAO nog mee worstelen is de consistentie van onze oordelen. Als de ene commissie die een instelling beoordeelt ergens zwaar aan tilt en de andere commissie geeft er een 'voldoende' voor, wat moeten we dan doen? We moeten in gelijke gevallen gelijk oordelen. Geen bestuurder zal klagen als dat gunstig uitpakt voor zijn instelling, maar het steekt wel als wij het positieve oordeel van deskundigen herzien en zeggen: dit is toch een serieus probleem. Dan krijg ik verdrietige, boze bestuurders aan de telefoon.'

Om wat voor probleem gaat het dan?

'We willen bijvoorbeeld graag dat het beleid van een hogeschool of universiteit doordringt tot de werkvloer. Anders kan het er op papier mooi uitzien, maar heb je er in de praktijk niets aan. Soms gaat dat heel goed. In Maastricht bijvoorbeeld, waar ik bestuurder ben geweest, werkte iedereen met volle overtuiging aan het systeem van probleemgestuurd onderwijs. Maar als de medewerkers nog niet zo enthousiast zijn over het beleid, wat dan? De ene commissie tilt daar zwaar aan, terwijl de andere commissie denkt: dat komt wel goed. Dan moeten wij als NVAO de knoop doorhakken.'

Is de kans op nieuwe, Inholland-achtige affaires met het nieuwe accreditatiestelsel nog even groot als voorheen?

'Incidenten kun je niet uitsluiten, maar de kans is kleiner geworden. Het nieuwe stelsel is minder

zwart-wit. Eerst konden visitatiecommissies maar twee oordelen vellen: voldoende of onvoldoende. In dat laatste geval moest de opleiding meteen haar deuren sluiten en dat is nogal een zware beslissing. In het nieuwe stelsel kunnen we zeggen: je krijgt één of twee jaar de tijd om verbeteringen aan te brengen. Dat klinkt soft, maar daardoor krijgen de commissies juist ruimte om strenger te oordelen. Dat doen ze ook.'

Volgens critici veranderen opleidingen door de massale toeloop in een soort fabrieken waar studenten zo snel mogelijk doorheen moeten. Dat zou de waarde van het onderwijs aantasten. Kan de NVAO daar iets tegen doen? 'Natuurlijk is de massaliteit van het onderwijs reden tot zorg en aandacht. Maar het is niet vanzelfsprekend dat de gevolgen negatief zijn. Het dwingt instellingen ook tot nadenken: hoe organiseren wij ons onderwijs beter? Willen we studenten van elkaar laten leren in werkgroepen of is dat te vrijblijvend? Willen we alleen gepromoveerde docenten of niet? Ik kan wel sympathie hebben voor klachten over massaliteit en rendementsdenken, maar we leven ook in een andere tijd. Je kunt niet meer eindeloos talmen in je opleiding. Studenten hebben de tijd van hun leven tussen de achttien en vijftwintig jaar, maar zij mogen zich best realiseren dat ze tot de happy few behoren. Een aannemer heeft ook achttienjarige op de steiger staan. Die kunnen op vrijdagochtend niet wegblijven omdat ze donderdag tot twee uur 's nachts in de kroeg hebben gezeten. Universiteiten moeten misschien meer dan hogescholen aan die nieuwe tijd wennen. Bovendien is het rendement van een opleiding geen knock-out-criterium in de accreditatie. De opleiding hoeft niet meteen te sluiten als het rendement tegenvalt. Ze hebben pas een echt probleem als het 'gerealiseerde eindniveau' te laag is. En het is onze taak om dat in de gaten te houden.' |

Sinds januari 2012 worden opleidingen anders geaccrediteerd. Er wordt veel meer gekeken naar het niveau van de afstudeerscripties en eindwerken van studenten. Een ander belangrijk verschil is dat opleidingen nu één of twee jaar de tijd kunnen krijgen om een onvoldoende weg te werken. Vroeger konden visitatiecommissies een zwakke opleiding alleen maar afkeuren, met onmiddellijke sluiting als gevolg. En dat gebeurde uiterst zelden. De visitatieoordelen zijn nu scherper geworden, blijkt uit cijfers van de NVAO. Sinds 2011 kwamen 21 bestaande opleidingen niet zonder kleerscheuren door de keuring. Ze kregen een 'herstelperiode' aan de broek.

'Extreem moderne kunst is mijn tweede leven'

TEKST: PAUL DE KUYPER | FOTO: ARJAN REEF >

Sportcentrum. 'Na dertig jaar zit ik eindelijk op mijn plek. Min of meer direct na mijn studie ben ik een eigen praktijk begonnen in Enschede en kon ik op de campus een sportmedisch spreekuur houden. Ik had toen een samenwerking met de gerespecteerde campushuisarts Rijnberg. Samen zijn we nauw betrokken geweest bij alle sportontwikkelingen op de campus.

Ik heb sindsdien op verschillende plekken op de campus gezeten. Eerst bij de medische dienst, later in portocabins op de Boulevard, bovenin Langezijds, onderin Langezijds, en nu eindelijk in het sportcentrum. Hopelijk heb ik nu tot mijn pensioen een vaste plek. Onze locatie kan niet mooier. Sport is onze corebusiness en hier kunnen we faciliteiten zoals het fitnesscentrum delen. Voor het sportcentrum leveren wij weer nieuwe klanten. Het is een win-winsituatie.

Op de campus hebben we met zeven fysiotherapeuten zo'n 5000 patiëntcontacten per jaar. En dat is dan nog exclusief de inloopsprekuren. Er komen trouwens ook twee behandelruimten in The Gallery, voor patiënten van het business- en sciencepark. In totaal hebben we zes verschillende locaties, waarvan vier in Enschede, een in Hengelo en een in Vroomshoop. We begeleiden bovendien de Nederlandse volleybaljeugd, de rolstoelbasketballers, toproeiers, de mountainbikeploeg van de Rabobank en we zijn al jaren nauw betrokken bij de Batavierenrace en de Enschede Marathon. Je

zegt het niet zo gauw van jezelf, maar we staan echt goed op de kaart. In deze regio zijn wij een toppraktijk.'

RSI. 'Onze praktijk heeft vooral veel ervaring op het gebied van schouderklachten en het herstel na een kruisbandoperatie. We hebben ook veel RSI-klachten in de praktijk. Op de UT word je op dat gebied vanzelf expert. RSI is weer in opkomst. Ik zie wekelijks nieuwe mensen met deze klachten. Er zijn veel wisselende werkplekken, en zeker studenten zitten alleen nog maar achter laptopjes zonder externe toetsenborden.

Met de praktijk proberen we veel aan preventie te doen, zowel voor RSI als voor sportblessures. Daarom geven we ook geregeld voorlichting bij sportverenigingen. We weten dat materiaal vaak sluitpost is bij studenten. Elke Bata weer zien we studenten op verkeerd schoeisel lopen. Daardoor ontstaan veel blessures.'

Traploophulp. 'We hebben niet alleen een praktijk op de campus, maar geven ook onderwijs. We verzorgen een paar colleges per jaar in de bachelor van technische geneeskunde. En we begeleiden onderzoeksprojecten bij werktuigbouwkunde. Studenten proberen een apparaat te ontwikkelen om de rompstabiliteit te trainen om daarmee sportblessures te voorkomen. Ook hebben we een project met een traploophulp voor ouderen die slecht ter been zijn. Het is leuk om studenten te begeleiden, en ik zie het als een

vorm van maatschappelijk verantwoord ondernemen.'

Hardlopen. 'Vroeger heb ik gehockeyd. Nu speel ik veel golf, ik heb handicap 24. En de laatste acht jaar, sinds ik aan de Batavierenrace meedoe, ben ik een hardloper. Ik dacht altijd dat ik het niet leuk vond, maar nu mis ik het als het er een keer niet van komt. Gisteren heb ik nog vijftien kilometer gelopen. Ik zou graag nog eens de halve marathon volbrengen, en dan binnen twee uur. Eigenlijk ben ik meer een teamsporter. Ik ben een knuffelmens, houd ervan om mensen om me heen te hebben. Maar ik ben gewoon ontzettend druk en hardlopen is makkelijk want je kunt het om je werk heen plannen.'

Kunstverzameling. 'Kunst is mijn tweede leven. Ik ga naar internationale beurzen, zit in het bestuur van Kunst in het Volkspark en ben ook voorzitter geweest van kunstenaarsinitiatief Villa de Bank in Enschede. Die liefde begon al op de middelbare school toen ik werk kocht van een leraar die exposeerde. Ik houd van extreem moderne kunst: Andy Warhol is zo'n beetje de grens, qua tijd, de rest is moderner. Ik heb thuis ook veel hangen. Foto's van watertorens van Becher, en ook zwart-witwerk van Erwin Olaf. Het is een hobby, een dure liefhebberij, en ik weet er denk ik behoorlijk wat van. Vorig jaar is een deel van mijn verzameling tentoongesteld in expositieruimte Tetem.'

Wie is René Polman?

NAAM:	René Polman
FUNCTIE:	sportfysiotherapeut
GEBOREN:	19 juni 1955
OPLEIDING:	fysiotherapie in Enschede (1979). 'Ik ben vier keer uitgeloot voor medicijnen, maar fysiotherapie heeft nooit gevoeld als een tweede keus.'
WOONT:	in Enschede
TELEVISIE:	'Om 22 uur gaat ie aan. Eerst Nieuwsuur, dan Pownews en tot slot Pauw en Witteman.'
FILM:	'Ik ga veel naar Concordia, ik houd van cultfilms. Mijn favorieten zijn Meryl Streep en Dustin Hoffman.'
BOEK:	'Ik lees veel: vijf kranten, Elsevier, Esquire. Maar ik heb niet de rust om een boek te lezen.'

Hoogleraar gezondheidspsychologie Robbert Sanderman

'Goh, zitten er ook psychologen op de UT?'

Robbert Sanderman, sinds 1 maart deeltijdhoogleraar gezondheidspsychologie aan de UT, moest toen hij die baan aannam aan vakgenoten uitleggen dat in Twente ook psychologen zitten. De successen die er volgens hem zijn, wil hij met minder valse bescheidenheid uitdragen. Daarnaast heeft de gezondheidspsycholoog de opdracht gezamenlijk onderzoek op te zetten met zijn andere werkgever, de universiteit en het ziekenhuis in Groningen.

TEKST: PAUL DE KUYPER | FOTO: ARJAN REEF >

Op zijn bureau ligt een mapje 'Welkom op de Universiteit Twente'. Zo voelt hij zich er ook. Hoogleraar gezondheidspsychologie Robbert Sanderman vindt de campus een inspirerende omgeving. Een verademing haast, vergeleken met het 'gigantische gebouw' van het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) waar hij het grootste deel van de week werkt. Die ene dag op de UT voelt 'academischer'. 'Het UMCG is meer een bedrijf. Op de campus kom ik makkelijker in een reflectieve modus. En dat is belangrijk voor een wetenschapper.'

Sinds afgelopen maart werkt Sanderman een dag in de week op de UT. Meestal komt hij een avond tevoren al, om vast in die reflectieve modus te raken. De komende drie jaar (de voorlopige duur van zijn contract) wil de deeltijdhoogleraar gezondheidspsychologie gebruiken om het onderzoek van de vakgroep Psychologie, Gezondheid en Technologie breder uit te dragen, verbindingen te zoeken binnen de UT en om samenwerkingen op te zetten met zijn andere werkgever, de Rijksuniversiteit Groningen (RUG).

Sanderman, sinds 1999 hoogleraar gezondheidspsychologie aan de RUG, onderzoekt de impact van chronische aandoeningen op de kwaliteit van leven van patiënten. Zijn vakgroep in Groningen richt zich op diverse ziektebeelden: van hartfalen tot nierziekten en van kanker tot diabetes. 'Wij vragen ons af wat de impact is van dergelijke aandoeningen. Sommige patiënten worden depres-

sief, andere niet. Wij willen weten welke factoren bepalen of mensen kwetsbaar zijn.'

Die factoren kunnen in de persoonlijkheid van patiënten zitten. 'Dat wat hardware-matig in mensen is vastgelegd, is van invloed op hoe we omgaan met tegenslagen en ziekten', aldus Sanderman. Ook kijkt de hoogleraar naar de sociale context. 'Een chronische ziekte heb je vaak niet alleen. Hoe gaat een partner ermee om? En bestaan er genderverschillen in het omgaan met ziekte?'

Ja, die verschillen tussen man en vrouw in de manier waarop ze met een zieke partner omgaan bestaan, haalt Sanderman een recent voorbeeld van onderzoek uit zijn vakgroep aan. Maar het ligt genuanceerd. 'Vrouwen krijgen meer depressieve klachten als ze kanker hebben dan als ze niet aan die ziekte lijden. Hetzelfde geldt voor mannen. Maar, als de man ziek is, resoneert het depressie-niveau van zijn vrouw vaker mee. Andersom zie je dat niet. Mannen met zieke vrouwen hebben minder depressieklachten. Wij hebben onder meer gevonden dat dit verschil komt door een subgroep van vrouwen die zich niet competent genoeg voelen om support te geven aan hun man. De vrouwen die wel vertrouwen hebben in hun wijze van steun verlenen, lijken veel meer op de gemiddelde man.'

Behalve naar oorzaken zoekt hij naar interventies die patiënten helpen om te gaan met hun ziekte. Sanderman begeleidt momenteel promovendi die onderzoek doen naar patiënten met diabetes, kanker en de longziekte COPD. Medisch gezien

zijn het uiteenlopende aandoeningen, maar Sanderman ziet vooral veel overeenkomsten. 'Hoewel het medisch-biologisch fenomeen zijn die behoorlijk van elkaar verschillen, ondergaan patiënten psychologisch gezien veelal dezelfde processen. Ze moeten verliezen nemen en zich aanpassen aan de nieuwe situatie en sommige levensdoelen loslaten. Of en hoe ze nieuwe doelen stellen is wetenschappelijk interessant en uiteindelijk relevant voor de klinische praktijk.'

Blended care

De gezondheidspsychologie kwam als vakgebied sterk op in de jaren tachtig en is nog immer actueel. Het klinkt paradoxaal, maar die bloei valt deels toe te schrijven aan het succes van de geneeskunde. 'Met een ziekte waaraan je in de jaren zestig binnen drie maanden zou overlijden, kun je tegenwoordig misschien nog wel acht jaar leven of is zelfs sprake van genezing. Dankzij de geneeskunde blijven mensen veel langer leven.'

Gelukkig maar. Alleen, er is wel een andere kant van dit succes. We worden geconfronteerd met lichamelijke beperkingen en de psychologische gevolgen van mensen die moeten leren leven met een chronische aandoening.'

Volgens Sanderman is Nederland sterk op het onderzoeksterrein van de gezondheidspsychologie. 'We' doen veel onderzoek, in goede tijdschriften bovendien, ook aan de UT en de RUG. Een van zijn opdrachten is om Twente en Groningen meer gezamenlijk onderzoek te laten doen. Er wordt al wel wat kennis uitgewisseld, maar de komende jaren moeten ook daadwerkelijk gezamenlijke projecten en subsidieaanvragen worden ingediend. Mogelijkheden ziet de hoogleraar daarvoor volop, en de voordelen zijn evident. 'Gebruik maken van elkaars expertise, meer financiële middelen en ook de mogelijkheid grotere patiëntenaantallen in je onderzoek te betrekken', somt hij op.

Beide groepen kunnen elkaar versterken, zo verwacht de psycholoog. 'De UT is erg goed op

het gebied van e-health (ict-toepassingen in de gezondheidszorg, red.) en het gebruik van sensoren en robotica om patiënten te monitoren. In Groningen doen we juist veel onderzoek naar interventies met face-to-face-contact.'

Volgens Sanderman sluit het een het ander niet uit en is het zeker niet zo dat e-health-toepassingen alle contact tussen therapeut (of arts) en patiënt gaan vervangen. Er ontstaat een mix van beide vormen, die hier aan de UT 'blended care' wordt genoemd. 'De consulten met de therapeut blijven, maar je krijgt wel een andere dynamiek. Nu heb je misschien eens in de twee weken een gesprek met je psycholoog en krijg je huiswerk mee met opdrachten voor bijvoorbeeld een gezondere leefstijl. Na veertien dagen evalueer je die opdrachten in een nieuw consult. Met e-health kunnen therapeut en patiënt dagelijks monitoren hoe die opdrachten worden uitgevoerd. Psychologen en andere professionals ruimen tijd in om via internet de resultaten van patiënten te bekijken en becommentariëren. Middels een app op zijn smartphone krijgt de patiënt feedback. Ik denk dat dit een veel effectievere vorm is om gedrag te veranderen dan eens in de twee weken een consult. Op deze manier heb je een continue dialoog. Een e-health-app kan bovendien motiverend werken omdat je snel feedback krijgt over goed gedrag.'

Valse bescheidenheid

Sanderman kreeg, behalve dat hij projecten met Groningen moet opzetten, ook de opdracht meer eenheid aan te brengen in het onderzoek binnen de vakgroep Psychologie, Gezondheid en Technologie en de resultaten ervan breder uit te dragen. We zijn in Twente te bescheiden, zo constateert de hoogleraar, iets dat hij overigens herkent van zijn andere werkgever. Groningers schreeuwen hun succes ook niet van de daken, weet hij. 'De UT-vakgroep heeft goede artikelen in goede tijdschriften, maar dat wordt nog onvoldoende uitgedragen. Bescheidenheid blijkt vaak valse bescheidenheid en dat is zonde. Toen ik in gesprek was met de UT over deze baan, zeiden mensen tegen mij: goh, zitten er dan ook psychologen op de UT? Dat waren geen natuurkundigen, maar psychologen. Zelfs in ons eigen vakgebied zijn we onvoldoende zichtbaar. Daar moeten we echt iets aan doen. Het integreren van de stormachtige technologische ontwikkelingen in ons werk is cruciaal voor de psychologie, en wij zitten daar bovenop. We moeten onze successen beter vermarkten. We mogen onszelf best meer op het schild hijsen. Dat is niet alleen van belang om onze positie in het onderzoek te verstevigen, maar ook om nieuwe studenten te trekken.'

Student bedrijfskunde Erwin Nieuwboer beste amateurvoetballer van Twente

Toch maar geen prof meer

Erwin Nieuwboer (23) combineerde zijn studie bedrijfskunde drie jaar lang met profvoetbal. Twee jaar geleden kreeg hij te horen dat zijn aflopende contract bij Heracles Almelo niet verlengd werd en tekende hij bij topklasser HSC '21 uit Haaksbergen. In zijn eerste seizoen bij de amateurvoetballers benoemde TwenteSport.com hem tot de beste amateur van Twente. Afgelopen maand kreeg hij die titel opnieuw toegekend.

TEKST: JOHANNES DE VRIES | FOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

Gefeliciteerd met het prolongeren van je titel. Waar heb je dat aan te danken?

'Dat weet ik zelf ook niet echt. Ik maak weinig doelpunten, dus val niet echt op. Ik moet het meer van mijn degelijkheid hebben en maak weinig fouten. Ik denk dat dat het is. Vorig jaar was ik ook volgens de *Tubantia* speler van het

jaar, maar dit jaar kiezen zij voor een van mijn teamgenoten. Misschien is dat maar goed ook, want ik kreeg van *Tubantia* een enorme fles bier. En ik drink alles, maar juist geen bier.'

Dan ben je niet echt een typische student. Ben je dan toch een echte prof?

'De studentenmentaliteit zit er wel een beetje in hoor. Ik sta vaak redelijk vroeg op, maar als ik

geen zin heb, doe ik ook wel eens even niets. Dat hoort er een beetje bij. Ik ben in ieder geval geen typische voetballer, want die hebben vaak een grote bek. Dat is misschien wel nodig om het te maken in het profvoetbal, maar zo ben ik niet. Veel jongens met wie ik speelde, namen een zaakwaarnemer en speelden dan ineens in het buitenland. Die behoefte heb ik nooit gehad.'

Je wilde niet verder in het voetbal?

'Op zich wel, want voetbal is heerlijk. Als kind droomde ik ervan om door te breken en als prof te spelen. Maar in de winterstop van 2011 deelde Heracles mee dat mijn aflopende contract niet verlengd zou worden. Ik stond toen drie jaar onder contract maar had mijn top bereikt. Ik heb toen besloten helemaal te stoppen met profvoetbal. Ik wilde wel door, maar had geen zin in de Jupiler League, omdat ik dan zou moeten verhuizen en mijn studie zou moeten afbreken.'

Heeft je studie nooit geleden onder het voetbal?

'Ik heb één jaar 'voetbalvertraging' opgelopen, omdat ik weinig colleges bezocht. Soms had ik bovendien simpelweg te weinig energie om te studeren. Maar in principe kun je prima op professioneel niveau voetballen naast je studie. Goed, je studie gaat dan wat langzamer, maar je verdient al wel geld, waarmee je je vertraging kunt betalen.'

Wat zijn je plannen voor de toekomst?

'Ik hoop voor de zomer af te studeren en wil dan gaan solliciteren. Het liefst vind ik iets in het financial management, maar ik ben niet kieskeurig. Iets doen bij een voetbalclub lijkt me op zich heel interessant, maar ik zou niet willen zeggen dat dat mijn nieuwe droombaan is. En voor wat betreft de toekomst van mijn voetbalcarrière kijk ik wat meer naar de korte termijn. Dit jaar eindigden we met HSC '21 in de middenmoot van de topklasse. Volgend seizoen spelen we met ongeveer dezelfde ploeg en kan het alleen nog maar beter. Op 15 juli, midden in de zomer dus, beginnen we weer. Dan ben je soms maar met het halve elftal omdat er jongens met vakantie zijn. Maar ja, dat is amateurvoetbal...'

'Keep rollin', come on!'

Als ik op woensdagmiddag rond lunchtijd zaal 4 van het sportcentrum binnenloop, is een echtpaar aan het warmfietsen. Ze wonen op de campus en hij werkt op de UT. 'Ik spin hier al zes jaar en neem mijn vrouw de laatste jaren mee. Zo'n beetje iedere week, ja.' Voor mij staat vandaag de eerste ervaring met spinning op het programma. Ik hoopte lotgenoten te treffen, maar deze diehards zijn vanmiddag de enige andere deelnemers.

TEKST: JOHANNES DE VRIES | FOTO: ARJAN REEF >

We zijn overgeleverd aan de trainster, Elise Schrijvers. 'Het is tussen de middag nooit echt druk,' vertelt ze. 'Maar bij de trainingen aan het eind van de middag is het vechten om een plaatsje. We hebben twintig fietsen en die zijn dan allemaal bezet. Tussen de middag heeft gewoon lang niet iedereen tijd om te sporten.'

Ik moet mijn eigen fiets instellen. Ik draai wat aan de knoppen, maar heb eigenlijk geen idee waar ik mee bezig ben. Als ik plotseling een los stuur in mijn handen heb, glijp ik bijna van het zadel af. 'Dat heb ik nog nooit iemand zien doen,' lacht Schrijvers. Het zal aan mij liggen.

Als ik net twee minuten warm heb kunnen draaien, begint de training. 'We trekken een paar sprintjes,' roept Schrijvers. 'Draai je weerstand iets omhoog!' Op de achtergrond pompt Limp Bizkit: 'Keep rollin', rollin', rollin', come on!' Schrijvers geeft aanwijzingen door haar headset. 'We gaan staan! Verdubbel je snelheid en doe er nog wat weerstand bovenop. Nog twee minuten, dan draai je de weerstand weer weg.'

Ik vraag tussendoor hoe je weet op welke stand je de weerstandsknop steeds precies moet zetten. 'Dat is naar eigen inzicht,' krijg ik terug. 'De eerste keer is dat moeilijk in te schatten. Je probeert het gewoon uit en wisselt wat in de weerstand. Dat maakt het dan wel zwaar, maar zo krijg je het vanzelf door.'

Ik ga een half uur tot het gaatje, zweet me kapot en krijg last van zadelpijn. De beide dames dragen een fietsbroek, daar ontbreekt het mij aan. 'Ach, een fietsbroek vind ik overdreven,'

zegt mijn buurman. 'Dat doe ik alleen als ik op de racefiets stap.' Naar mijn idee is het geen overbodige luxe.

Het tweede half uur besluit ik wat rustiger aan te doen. Niemand die het merkt als ik wat smokkel met de weerstand. Als je hem licht genoeg zet, draaien de trappers vanzelf, merk ik. 'Kom op, we draaien er nog een beetje weerstand bij,' roept Schrijvers. Ze wil dat deelnemers hun grenzen opzoeken, zal ze achteraf zeggen. 'Ik moet straks nog werken,' zeg ik vol zelfmedelijden. Ik draai de knop maar een klein beetje naar rechts.

'Goed en hard gewerkt, mensen!' roept Schrijvers als het uur vol is. Ik ben inderdaad bezweet, maar voel me een beetje schuldig. Hoewel: zij hoeft straks vast niet meer te werken, bedenk ik me. Ik zit ernaast. 'Ik heb niet lang om na te praten, want moet zo naar college. Ja, ik studeer nog en geef daarnaast spinningtraining. Heerlijk, om zo tussendoor even te kunnen sporten.' |

De mogelijkheden om op de campus een sportieve prestatie neer te zetten, zijn legio. Van schaken tot schermen, van taekwondo tot waterpolo. De redactie van UT Nieuws hijst zich in sportkleding en gaat het aanbod aan den lijve ondervinden. Participating journalism heet dat. Deze maand: spinning.

Dagelijks spinnen

De spinningtrainingen kunnen per jaar rekenen op zo'n 3.000 bezoekers, waarvan de meerderheid student is. Van maandag tot vrijdag zijn de trainingen van 17.00 uur tot 18.00 uur. Op woensdag is er een extra training om 12.30 uur. Om deel te kunnen nemen heb je een fitnesskaart nodig.

Elma Durmisevic, projectleider van het Experimenteel Bouwlab

'De tijd is rijp voor aanpasbaar bouwen'

Een gebouw zet je niet neer voor een periode van honderd jaar zonder dat de gebruiksfuncties veranderen. Aanpasbaar bouwen heeft de toekomst, weet universitair hoofddocent Elma Durmisevic. Onder haar leiding verrijst over een jaar een flexibel bouwlab op de campus, mede ontworpen en gebouwd door studenten.

TEKST: EGBERT VAN HATTEM | FOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

Aanpasbaar bouwen betekent dat je rekening houdt met tussentijdse functiewisseling van gebouwen, en ook met demontagegemak en hergebruik van materialen. In deze nieuwe nog ideale wereld krijgen ingenieurs en technici een rits aan interessante vraagstukken in de schoot geworpen. Architecten worden 'systeem integrators', leveranciers leasen bouwmaterialen, aannemers nemen verantwoordelijkheid voor de gehele levenscyclus van gebouwen, woningcorporaties denken na over flexibel woninggebruik, en investeerders ontwikkelen hun modellen op basis van hoogwaardige inzet en hergebruik van materialen. De stad wordt één grote grondstofbank.

Nog ver weg, maar nu al leiden de inspirerende ideeën tot innovaties in de regio. Zo ontwikkelde meubelmaker Eykenaar uit Denekamp een machine om gelamineerde platen van grote oppervlakken, snel uit elkaar te halen door de platen te verwarmen. Eenmaal gedemonteerd kunnen de platen, bijvoorbeeld een isolerende kunststof, van een nieuwe laag worden voorzien waarna deze met een ander palet aan functionaliteiten en eigenschappen elders inzetbaar is. Een typische 'spin-off' van deze nieuwe denkwijze van aanpasbaar bouwen, zoals voorgestaan door Elma Durmisevic, universitair hoofddocent van de vakgroep Design Production and Management en projectleider van het Experimenteel Groen Transformeerbare Bouwlab. In 2008 stond Durmisevic bovendien aan de wieg van de master Architectural Building Components, Design and

Engineering (ABCDE), een track binnen de opleiding industrieel ontwerpen.

Flexibel lab

Aan het transformeerbare bouwlab wordt momenteel hard gewerkt door deelnemende bedrijven. De assemblage vindt plaats in het voormalige Polaroidgebouw in Enschede. De eerste versie van het demonteerbare en flexibele lab zal naar verwachting honderd vierkante meter beslaan: een bescheiden maar makkelijk uitrolbaar, want modulair uitbreidbaar, begin. De bouwplek zal niet het oorspronkelijk beoogde WOT-terrein worden. Met Vastgoed & Beheer wordt de locatie binnenkort vastgelegd.

'Over een jaar hopen we met de verplaatsing vanuit Polaroid naar de UT te beginnen', zegt Durmisevic. Onder begeleiding van een bouwmanager worden de eerste panelen en modules vervaardigd, samen met studenten bouwkunde van het ROC van Twente. Voor ontwerp en eerste uitwerking zijn ABCDE-masterstudenten van de UT betrokken alsook studenten van het Saxion-lectoraat Building Information Modelling. Durmisevic: 'We zijn redelijk ver. Tot de innovatieve partners behoren 25 bedrijven uit de regio, maar ook studenten en medewerkers van de universiteiten van Istanboel en Sarajevo – waar ik oorspronkelijk vandaan kom – en bedrijven uit Leiden, Lier en ook uit Engeland, België en Duitsland. Hoewel het Twentse bouwontwerp uniek is – en er dus van concurrentie met Delft geen sprake is – moet vernieuwing in mijn optiek niet op één plek geconcentreerd zijn. Het samenvoegen van innovatieve ideeën en expertises vanuit verschillende plekken

zorgt juist voor drive en vooruitgang. Pioneering is een van de belangrijkste partners. Deze Stichting voor de vernieuwing van de bouw in de regio Twente en Overijssel ondersteunt het initiatief al vanaf 2010.'

Woningcorporaties

Op 27 juni vindt in het Virtual Reality Lab een grote workshop annex presentatiemiddag annex brainstorm plaats voor een visiebepaling op de toekomst. Naast veertien wethouders zullen ook vertegenwoordigers van woningbouwcorporaties en tien innovatieve bedrijven aanwezig zijn. De regio-initiatieven met concepten van aanpasbaar bouwen, zijn divers. Zo werkt Durmisevic hard aan een Quick Transformation Scan. Door deze stadsbreed uit te voeren kan Enschede eindelijk inzicht krijgen in het toekomstige gebruikspotentieel. Durmisevic: 'Het is de bedoeling dat er een duidelijke lijst komt met gebouwen die ofwel rijp zijn voor de sloop, of waar een hoge toekomstwaarde voor is, of die in het grijze gebied zitten. Veel van de gebouwen uit die laatste groep zijn transformeerbaar, zoals woningblokken uit de jaren 1910 - 1930 die kwalitatief goed zijn en veel ruimte hebben. Daarmee valt met flexibele wandsystemen veel te doen. Verder kun je met flexibele elektra- en datastructuren snel een goed wooncomfort behalen voor panden die daar in eerste instantie niet geschikt voor lijken. Ook hebben we ervaring met badkamersystemen met flexibele wastafelpanelen, leidingnetwerken, vloer- en gevelmodules. Verbetering van energieprestaties en gebruik van grijs water voor toiletgebruik, kunnen zeer aantrekkelijke kansen bieden. Wanneer de woonruimte schaars is kun je bijvoorbeeld staal- en houtopgangmodules toevoegen. Ook in ons Experimentele Bouwlab is daar nu reeds in voorzien. Het flexibele lab zal ieder jaar een andere vorm en functie krijgen. Ik streef naar het opstellen van concrete richtlijnen voor de bouwwijzen van de 21e eeuw.'

Bouwprincipes

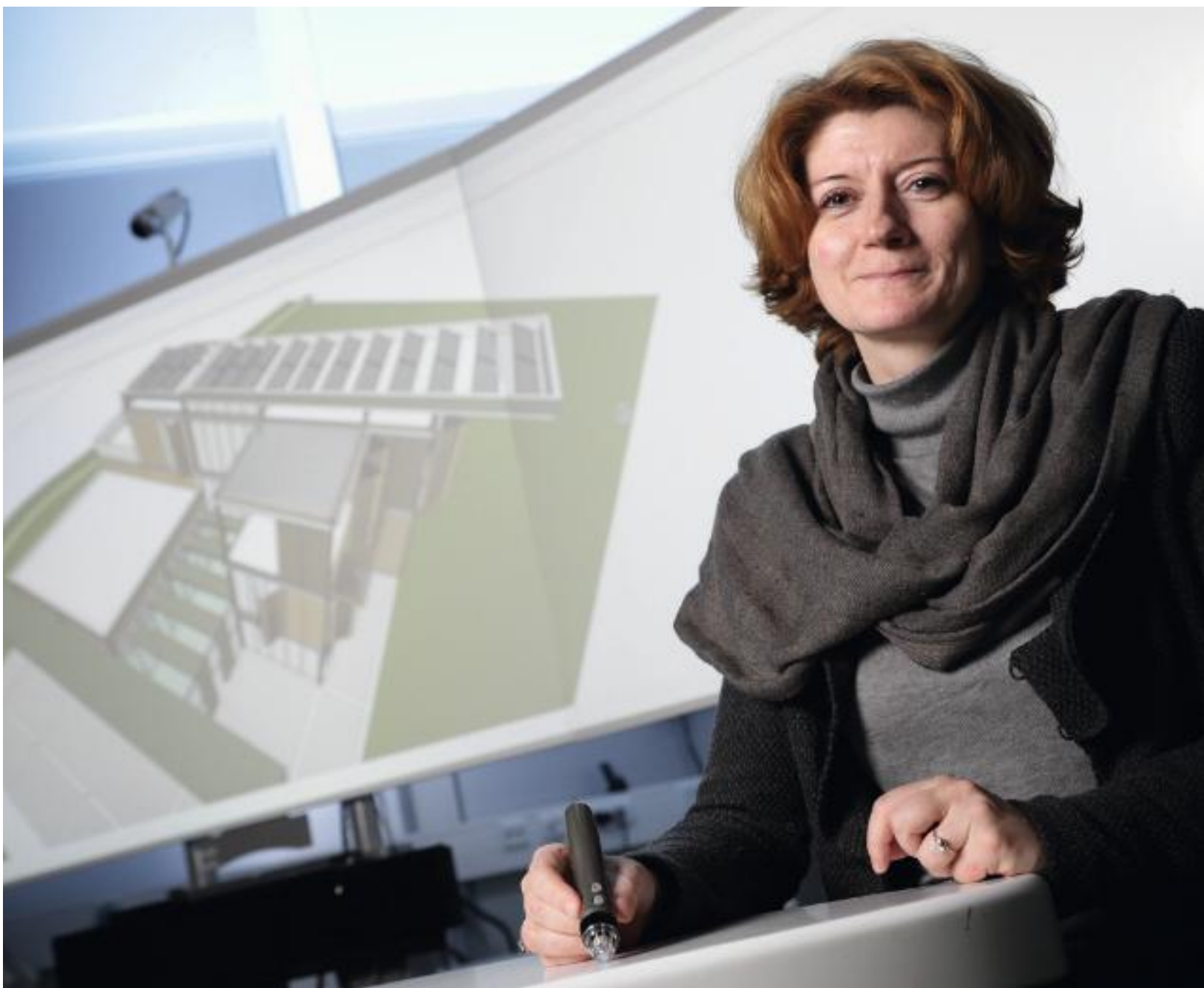
Een ander project in Enschede loopt via 4D Architects uit Amsterdam waarvan Durmisevic medeoprichtster is. Op twee locaties in Enschede worden transformabele bouwprincipes ingezet om gezinswoonfuncties, rolstoeltoegankelijkheid en zorgsystemen flexibel aan te bieden op wijkniveau. 'De woon- en zorgsituatie in Nederland ziet er over tien jaar totaal anders uit,' aldus Durmisevic. 'Meer zorg zal in de thuissituatie plaatsvinden waarbij per ziektebeeld de woonwensen en ruimtelijke aanpassingen verschillen. Het is goed om daar op wijkniveau rekening mee te houden, waarbij ook kantoorfaciliteiten binnen bereik kunnen liggen. Het is niet meer zo dat je een locatie en gebouw voor een periode van honderd jaar neerzet, zonder dat de gebruiksfuncties ooit zullen veranderen. Dat begrijpen marktpartijen heel goed. In deze tijden van crisis richt men

zich op de diversiteit van toekomstperspectieven voor woningen en gebouwen.'

Afstudeerders

De energieprestaties van gebouwen zullen in de toekomst positief kunnen zijn – dus energie opleveren - is de overtuiging van Durmisevic, terwijl het inwendige energiegebruik verder daalt door toepassing van slimme materialen. Vooral op systeemniveau zijn de innovaties voor aanpasbaarheid legio, zoals bij de voorgevel. Doorlaatbaarheid van licht, lucht en warmte kunnen afhankelijk gemaakt worden van het dag-en-nachtritme of het verloop van de seizoenen. 'Door klimaatveranderingen moet de functie van de gevel in de toekomst wellicht worden aangepast,' zegt Durmisevic. 'Door inpassing van beweegbare delen kan de invloed van de zon beter benut worden. Voor materiaalcomponenten werken we aan uitgebrei-

de databanken, bruikbaar voor diverse functies. Zo denken we integraal na over alle aspecten.' Momenteel volgen een tiental studenten de mastertrack ABCDE. De diversiteit van afstudeeronderwerpen weerspiegelt de veelzijdigheid van het vakgebied. Er wordt gewerkt aan onder andere esthetische aspecten bij een architectenbureau, de toepassing van flexibele groene wanden binnenshuis, flexibele badkamermodules bij een installatiebedrijf, en ondersteuningsmodellen voor 'ontwerp van groene steden' bij een stedenbouwkundig bureau. Dat nog weinig studenten de master weten te vinden, is jammer, vindt Durmisevic. 'Onze communicatie binnen de UT moet beter. Deze track bevat voor verschillende disciplines uitdagingen en dat is nog onvoldoende bekend. Jammer, want de maatschappij is meer dan ooit klaar voor transformeerbaar bouwen.' |

Anthony Ohazulike

On his way with no regrets

His father taught him perseverance. That trait took Anthony Ohazulike from a small Nigerian town to a PhD position in Twente, winning many awards and honours on the way. Who is he? And what does he know about road pricing?

TEXT: MARISKA ROERSEN | PHOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

'Always do your best so you cannot say that you could have done better'. His father's advice still echoes in Anthony Ohazulike's head. 'I try to exhaust all possibilities, so I don't have to regret anything.' Anthony has come a long way with this strategy. He passed a very competitive exam, which allowed him into one of only three special science schools for boys in Anambra State in Nigeria. 'Everything changed after that', Anthony smiles. 'Competition was so fierce that I pushed myself continuously. Third-year pupils from these secondary schools know more than university students.'

Yet, the story had only just begun. To enter university, Anthony needed a scholarship. But these were only given to villagers who lost one or both

parents. Since Anthony was lucky to still have both his mother and father alive, he did not stand a chance. Until a letter came in: 'There were 8 scholarships available, but they decided to grant a 9th scholarship to me. Based on merit.' Anthony could not believe his luck. And once again, worked hard.

After graduating with honours in Computer Science and Mathematics, he started working in commercial bank. Two years later, he received a scholarship to do a Master's program in Applied Mathematics at Twente University. So he packed his bags.

Money changes behaviour

During the Master's program, Anthony worked for mobility consultant Goudappel Coffeng. At this time there was much ado about road pricing in

PhDs are the backbone of our university. But who are they? Every month, we introduce another PhD candidate to you. This month: Anthony Ohazulike, PhD Candidate at Discrete Mathematics and Mathematical Programming and the Centre for Transport Studies. The PhD is sponsored by CTIT.

the Netherlands. Plans to link taxes to driven kilometres failed miserably because of lack of support. Anthony felt triggered by the situation and decided to start a PhD research on road pricing. 'You can use money to achieve a given objective. Fees can change people's behaviour. But it just doesn't work when stakeholders have conflicting aims. In a new model, we need to come up with a toll that benefits all. Even the road users themselves.'

Game theory seemed to be the solution: one stakeholder drafts a system to achieve his own objectives, the second adapts it to meet his own standards, the third does the same, and so on. This process is repeated until improvements are no longer possible. It is a lengthy process, so Anthony developed a computer simulation model to replace it.

Low toll

But what benefits can we think about, except that the government will earn more money from the poor road users? 'That is a misconception. Prerequisite for a good tolling is that all money is put back into the system. Possible goals could be to reduce emission, noise or traffic jams by stimulating people to take other routes or to choose other departure times.' Anthony emphasizes a funny characteristic of road pricing: 'Toll does not have to be high to achieve a certain effect. If you have to pay 10 euros for one route and 5 euros for the other, you choose the latter. Interestingly, if the numbers were 1 euro versus 0,50 euro, you would still choose the latter. This means that toll can be rather low to achieve the same effect.' Anthony has achieved a lot but refuses to be called gifted. 'Nobody is gifted in life. It all depends how you develop yourself. Anybody can do the same within the same conditions, as long as you are stubborn enough to continue.' |

'Skype makes things easier'

Inga Ulnicane is a PhD researcher in Science, Technology, and Policy Studies. Her PhD thesis is about the influence of institute governance on international research collaboration in nanoscience and technology in Europe. She is originally from Latvia.

TEXT: LEANNE BENNEWORTH | PHOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

I first came to UT in October 2008. STePS is very well known internationally for its research and

innovation studies. I had read an article by Stefan Kuhlmann, who is now my supervisor, back in 2004 and when I saw the advert for this post it fitted well with the interest I had in his research plans. Before I moved here I had been on short visits to Amsterdam, but never to Twente.

I had been living in Riga, the capital of Latvia, and was right in the city centre. Everything was within fifteen minutes, all the cultural and sporting events and the airport, so it took me a while to get used to the two hour train ride to Amsterdam. I've adjusted to it now and I travel to Amsterdam regularly, there is a wonderful cultural scene there and it has been great to experience that regularly.

I have taken Dutch classes and can read and understand it – I read the Dutch sections of UT Nieuws! I have to admit my spoken Dutch could do with improving, but my study has been a bit interrupted by my foreign research visits.

My life in Twente has been quite international as my research was part of a German-Swiss-Dutch research group based in and funded by German institutions. I did a lot of fieldwork in Germany, France, Belgium and the UK. One of the things I like most about Twente is that it is very well integrated in relevant international networks.

There's also a lot of integration between natural and social scientists. Twente is well known for its work on nanotechnology, which was helpful when I was interviewing people in that field from across Europe. They knew where I was from.

It has been easy to keep in contact with friends and family, travel is cheap and Skype makes things so much easier. When I was young my grandparents had siblings in the US and UK and contact was slow and difficult, by letter and from East to West. We are lucky now, everything is perfect for keeping in touch.

I have enjoyed my time here very much, particularly the research opportunities. Dutch people are very friendly and open minded. I'm about to submit my PhD thesis, so I'm job hunting at the minute. I'm very keen to stay with my research field, so will be going wherever the right job is! |

Securing the next stage of your research career

Mind the gap!

So, you will soon be finishing your Masters or PhD and have already decided that you enjoy doing research that much that you are now set for a serious research career in academia. That's great, but even if you truly love academia, academia won't always love you back. For one thing, competition can be pretty fierce and not all funding you come across may be open to internationals. So, what can you do to optimize your career opportunities and ensure that your academic career stays on track?

TEXT: MARLOES VAN AMEROM | PHOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

Step 1: Boost your visibility

It all starts with profiling yourself well, says Dr. Rolf Vermeij, the UT's liaison officer. For one thing, young researchers should 'develop an independent line of research and consider in an early stage the quality of their articles, making sure they are peer-reviewed and published in journals or books that have a good standing in their research field'.

Furthermore, achieving external recognition can be helpful, for example by organizing or chairing parts of workshops or conferences. 'These tasks are important on a cv and demonstrate that external actors know of, and recognize, your expertise.' An other way to stand out from the crowd can be to win small prizes/awards for, for example, posters and presentations at conferences. At a later stage, 'you could also try and act as a reviewer for relevant journals in your field, for which your supervisor is usually the starting-point'.

Finally, when finishing a PhD, creating some level of independence from your PhD supervisor by moving to another research institute, possible abroad, can also be an important step to promote your career, Vermeij notes.

With an increasing part of our lives spent online, it may be worthwhile to position yourself on the world wide web as well. By joining crowd funding initiatives like Flintwave.com, for example, where you can set up your own page (in the process of which you may already generate some funding for your next pet project). Moreover, Academia.edu has become an important portal for academics to

share papers, exchange contacts and to follow people in the field. It also offers the option to get some analytics on your profile and papers, to give you an even better understanding of where you stand.

Step 2: Knowing where to look: what comes up when?

Jobs

Fortunately, keeping an active eye on prospective academic jobs is extremely easy. For jobs in the Netherlands simply register at Academic Transfer (www.academictransfer.com), a website that provides an overview of all vacancies in Dutch universities and universities of applied sciences and get their automatic updates on job openings in your field. The same goes for naturejobs.nl, a website devoted to jobs in the natural sciences. If you are not afraid to spread your wings further into Europe, the European Commission's website www.euraxess.eu is also compulsory reading. It lists available job vacancies and fellowship programs in all European research institutes, as well as vacancies relating to the EU's Marie Curie research training networks. They work with RSS feeds and, how convenient, also offer you the opportunity to list your cv.

Scholarships and grants

Unfortunately, when it comes to grants and scholarships, it can only be too easy to miss a deadline. 'May is a particularly good month when it comes to applying for grants,' Menno Bergman, the UT's International Officer, notes. 'However, students are not always aware of this and by the time they find out the deadline may already have

passed.' To prevent this from happening, Bergman recommends 'keeping an active eye on the UT's Scholarships & Grants website'. This website can be found at www.utwente.nl/international-students/scholarshipsandgrants and is frequently updated. Be sure not to wait until the last minute with applying though, since many grant applications request various documents and writing a proposal 'can take up quite some time'.

Vermeij has some further tips: 'The UT has a subscription to www.researchprofessional.com, where researchers can find a wide range of funding opportunities, from support for research projects to funds for a conference or research visit.'

The post-PhD area

Vermeij also sums up some available scholarships exclusively meant for the post-PhD area: from the infamous Rubicon to the VENI (for all major grants and deadlines see the table in this article). 'The Rubicon is a program of the Dutch Organization for Scientific Research (NWO) that seeks to offer researchers the opportunity to work at top research institutions abroad,' he says. 'But if your research is best carried out in the Netherlands, you can also apply for funding to work at a Dutch research institute.'

Then there are the 'Vernieuwingsimpuls' ('innovation impulse') also known as VENI and the European Research Council's Starting Grant. But experience has taught Vermeij that these can be

'pretty competitive and are usually not intended for the period straight after one's PhD'.

Upcoming deadlines of some large scholarships and awards for the post-PhD area:

Rubicon. Deadline 4 September en 28 November, and then probably spring 2014

VENI. Deadline January 2014 (usually once a year)

VIDI deadline 3 October 2013 (usually once a year)

VICI deadline spring 2014 (usually once a year)

ERC Starting Grant spring 2014 (usually once a year)

ERC Consolidator Grant summer 2014 (usually once a year)

Support

Spotting, and applying for, a research position or scholarship is one thing, obtaining it quite another. To increase your chances of success, you may want to chat to colleagues that already managed to obtain funding for their research project(s) to learn from their strategies. Or have some peers read through, and comment on, your research proposal before sending it off. Finally, the UT has various training programs or workshops to help you prepare for some of the bigger scholarship opportunities.

Interested? Contact Rolf Vermeij at r.j.vermeij@utwente.nl for further information or surf to www.utwente.nl/subsidies on the UT intranet. |

Voorstellingen in Vrijhof Cultuurcentrum

Maandag 8 juni 20.00 - 22.00 uur Agora

SDV Chassé

S.D.V. Chassé presenteert 8 juni haar eindshow "Broadway, All that Jazz!" Alle groepen van de jazzdansvereniging - beginners, gemiddeld en gevorderd - laten zien wat zij in huis hebben!

Er wordt gedanst op nummers als Burlesque, All that Jazz, Feeling good en nog veel meer. De Agora wordt omgebouwd en aangekleed waardoor je de echte sfeer van Broadway proeft.

Lijkt je dit een leuke show? Twijfel dan niet en kom kijken op 8 juni!

Dinsdag 11 juni en dinsdag 18 juni 19.00 - 23.00 uur Audiozaal

4 Happy Feet

Op dinsdag 11 juni vanaf 19.00 uur dansen de stildansleden van 4 happy feet af in de Audiozaal van de Vrijhof. Tijdens dit evenement laten zij zien wat ze het afgelopen jaar hebben geleerd.

Het demopaar dat de leden van 4 happy feet jureert is zelf een professioneel danspaar, dat in de loop van de avond zelf ook een demo zal geven. Voor u is dit dus de perfecte kans te zien wat de leden in huis hebben en te genieten van een prachtige demo!

Woensdag 12 juli 20.00 - 22.00 uur Audiozaal

Musica Silvestra Orkest (MSO)

Komende zomer zal het MSO Oost-Europa intrekken, maar niet voor ze deze twee mooie zomerconcerten in Twente gegeven hebben. Het programma is zeer gevarieerd en aansprekend. Ze spelen negentiende-eeuwse muziek uit Denemarken en Rusland, welteverstaan de eerste symfonie van Niels Gade en de ouverture "the Tsar's Bride" van Rimsky-Korsakov. Daarnaast ook nog bekende filmmuziek, namelijk uit Pirates of the Caribbean en James Bond-films.

Het tweede concert is extern op zondag 16 juni om 15:00 uur in Kapel Hof 88 in Almelo.

Woensdag 12 juni 20.00 - 23.55 uur Agora en Theatercafé

Stubiba

Studenten Big Band Enschede organiseert weer een Jazz Café in de Vrijhof. Een Jazz Café van Stubiba combineert een gezellige sfeer met geweldige muziek. Alle facetten van een bigband zullen voorbij komen: Latin, Funk, Soul en Swing. Kortom: voor ieder wat wils.

Het programma wordt gevuld met een knallend optreden van de Utmost Bigband en een spektakelstuk van het Far East Jazz Orchestra. Dus luister en geniet van toffe muziek op de woensdagavond!

Donderdag 13 juni en vrijdag 21 juni 20.00 - 22.00 uur Audiozaal

Musilon

Op donderdag 13 juni en vrijdag 21 juni zal vocal group Musilon een spetterend concert neerzetten.

Verschillende muziekstijlen als Pop, Jazz en lichte Rock zullen worden vertegenwoordigd, zowel a-capella als onder muzikale begeleiding. Laat je meevoeren door vier-, of zelfs nog meerstemmige arrangementen van nummers als Fix you, Hit the road Jack, Your song en Bruno Mars medley.

Woensdag 19 juni

Pro Deo

Ooit naar een toneelstuk geweest dat nog niet geschreven was? Dit lijkt heel erg vreemd, maar toch is dat precies wat er bij theatersport gebeurt. Alle scènes worden op het toneel voor je neus geïmproviseerd. Om dat te garanderen wordt het onderwerp van elke scène aan u, het publiek, gevraagd. Wilt u een romance zien roep dan "kaars" bij de vraag om een voorwerp; wilt u bloed en verderf zien, roep dan bijl. Twee teams nemen het tegen elkaar op om te testen wie het beste kan improviseren!

Donderdag 20 juni 20.00 - 22.00 uur Audiozaal

Oud-SHOT-lid Geert-Jan Dijkerman zal met het Studenten Harmonie Orkest Twente zijn eindexamen HaFaBra directie houden. Hij zal op donderdagavond 20 juni om 20.00 uur diverse werken ten gehore brengen in de audiozaal van de Vrijhof. Hiermee zal hij hopelijk met een mooi resultaat zijn opleiding tot dirigent succesvol afronden.

Expositie van verzamelingen

Medewerkers en studenten van de Universiteit Twente tonen in de zeven vitrines in gebouw de Spiegel hun verzamelingen. De verzamelingen van dit jaar zijn van: Iris Slootheer/studente M-AP/zelfportretten, Brenda Kroeze/medewerkster MB/Furbys, Frank Pol/medewerker interne dienst/singeltjes en meer van George Harrison, Historische studieverzameling EWI/consumenten electronica, Miranda van Wijk/medewerkster MB en HR/handjes, Marja Verburg/medewerkster ITC/reclame asbakken, Pieter de Vries/medewerker Asito/FC-Twente shirtjes en meer.

In gebouw de Vrijhof is een extra vitrine geplaatst, gevuld met de verzameling van Susanne Wichman/medewerkster S&O/UT-logo mokken.

De expositie blijft staan tot maandag 24 juni.

Into the woods

Theatervereniging NEST staat weer springlevend op de planken met de musical Into the Woods; een bonte mix van sprookjesverhalen in een alternatief jasje. Onze jeugdhelden zoals Roodkapje, Sjaak en Assepoester verliezen hun onschuld in deze wereld van intriges, moord, liefde en volwassen humor. Zullen zij nog lang en gelukkig leven?

Te zien op dinsdag 18 juni, woensdag 19 juni en donderdag 20 juni in zaal Agora. Aanvang: 20.00 uur.

ENSCHEDÉ'13 FRINGE

internationaal
(straat)theater
festival

3 dagen (Straat)theater in Enschede

Van 7 t/m 9 juni kunt u weer genieten van volop straattheater in Enschede. 150 voorstellingen van artiesten / groepen uit de hele wereld trekken hiernaar toe. Vanwege het groot aantal aanmeldingen is er één extra festivaldag.

En zoals u gewend bent, zijn alle voorstellingen gratis.

Buitenkans wordt EnschedeFringe

Na de afgelopen 10 jaren de naam Buitenkans gedragen te hebben, krijgt het festival een nieuwe naam: EnschedeFringe. Het festival toont hiermee aan zich verbonden te voelen met Enschede.

Centrum en in het Volkspark

De derde dag (9 juni) is het festival te vinden in het Volkspark. Tegelijkertijd met Kunst in het Volkspark. Samen wordt er een prachtig evenement voor de bezoeker gecreëerd in een prachtig park.

EnschedeFringe.nl

7 & 8 juni
Centrum Enschede

9 juni
Volkspark Enschede
ism Kunst in het Volkspark

De Groeten Winnaar 2012

Stichting Enschede Promotie

t/m 30 juni

Born Digital Identifies Europe TETEM Kunstruimte

De expo 'Born Digital Identifies Europe' in de medialab ruimte is een playground voor jong en oud. De expositie gaat middels digitale en interactieve installaties in op de vraag of er een Europese identiteit bestaat. Met bijdragen van: Arne Boon, Martin Boverhof, Bas Gebbing, Anne Gentenaar, Peter Gentenaar, Roy Gerritsen, Daan van Hasselt, Daan Kars, Cor Kats, Bas Klompmaaker, Koen van Lier, NOTA BENE Visual, ea.

5 t/m 7 juli

Multiculturele Markt Enschede, Centrum

In dit weekend wordt de lucht gevuld met wereldse klanken, geuren en kleuren. Ga op exotische ontdekkingstocht en neem een kijkje bij andere culturen. Muziek, zang, dans, folklore, mode-shows, workshops en hapjes: proef de sfeer van multicultureel Nederland. De Multiculturele Markt Enschede situeert zich op en rondom de Oude Markt, het Ei van Ko, de Van Loenshof en het Zuidmolenplein. Kijk voor informatie op www.multiculturelemarkt.nl.

18 en 25 juli, 1, 8 en 15 augustus

Grolsch Summer Sounds Oude Markt

Thuisblijvers hoeven zich deze zomer niet te vervelen in Enschede. Deze zomer staan de Grolsch Summer Sounds wederom garant voor vijf donderdagen muzikaal vertier op de Oude Markt.

De programma's worden verzorgd door: Uitgaanscentrum 't Bólke 18 juli, De Deure XXL 25 juli, Dansschool Rico Latino 1 augustus, Café Rocks 8 augustus en Nix Podium 15 augustus. Kijk voor informatie op www.uitinesnchede.nl.

2 en 3 augustus

Geuzenpop Rutbeek

Op het jaarlijks terugkerend openlucht muziekfestival Geuzenpop staan internationale, natio-

nale en regionale bands en vele dj's op de diverse podia en in tenten.

Vrijdagavond en de gehele zaterdag is er muziek in verschillende genres zoals pop, rock, rock&roll, metal, gothic, dance, etc. Daarnaast is er een theaterprogramma, een festivalmarkt op diverse plaatsen op het festivalterrein en een camping. Kijk voor meer informatie op www.geuzenpop.nl.

t/m 28 sept

Bart Hess - A Hunt For High Tech Rijksmuseum Twenthe

In Rijksmuseum Twenthe is de eerste museale solotoonstelling van Bart Hess te zien. Het werk van Hess bevindt zich op het snijvlak van vormgeving, mode en beeldende kunst. Hij maakt materiaalstudies, animaties en foto's waarin de relatie centraal staat tussen mens en materiaal, natuur en technologie. Beroemd is zijn Slime outfit voor Lady Gaga, die zich vormt naar het lichaam van de draagster.

Wilminktheater

Zondag 9 juni 20.00 uur Wilminktheater Holland Casino zaal

HuisvrouwMonologen

De moderne vrouw wordt geacht een succesvolle carrière te hebben, een goede moeder en echtgenote te zijn, te sporten en lekker te kunnen koken. 'HuisvrouwMonologen' wordt een humoristische en herkenbare voorstelling over 'alles goed willen doen'. De tekst is geschreven door Sylvia Witteman (columniste van de Volkskrant), die zich baseerde op maar liefst 150 interviews met vrouwen.

Dinsdag 11 juni 20.00 uur Muziekcentrum Wilmersbergzaal

Staconcert Korn

Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede en Poppodium Atak halen op 11 juni 2013 metalband Korn naar Enschede. In het voorprogramma staat de band 'Love and Death'. Korn bracht een nieuwe karakteristieke, alternatieve metal sound. Eind jaren '90 en begin 2000 scoorde de band grote hits met nummers als 'Freak on a Leash' en 'Falling Away From Me'. Voorverkoop 40 euro, aan de zaal 44 euro.

Evert Duipmans, winnaar van de Schuier Cultuurprijs

Op naar de cabaretfestivals

Meedoen aan het Leids Cabaret Festival, Cameretten of het Amsterdams Kleinkunst Festival staat op het wensenlijstje van Evert Duipmans (25). De masterstudent won 16 mei de Schuier Cultuurprijs. Samen met oud-UT'er Bart Peeters Weem waagt hij de sprong naar genoemde festivals. 'Meedoen en kijken of er wat in zit.'

TEKST: SANDRA POOL | FOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

Even terug naar die donderdag in mei. Je was een van de acht genomineerden en sleepte de prijs binnen. Hoe was dat?

'Ik vond het eerst al een verrassing dat ik genomineerd was en vervolgens stond ik best te kijken toen ik won. Ik doe vooral leuke dingen. Ik speel piano en treed op bij Contramine, de cabaretvereniging van de UT. Bij het Amsterdams Kleinkunst Festival kwamen we met onze cabaretgroep tot de tweede ronde en bij het Open Podium Hengelo ben ik samen met Bart een van de finalisten.'

Van wie heb je die drang om op het podium te staan?

'Muziek maken trok mij altijd al. Het is niet zo dat het mij met de paplepel is ingegoten. Thuis heb ik wel altijd voldoende tijd en ruimte gekregen om muziek te beoefenen. In Friesland, waar ik ben opgegroeid, speel ik in twee bandjes als toetsenist. Dat doe ik nog steeds. Ja, ik reis veel heen en weer.'

Je treedt veel op met oud-student communicatiewetenschap Bart Peeters Weem. Hoe is dat zo ontstaan?

'Bart en ik kennen elkaar van de theatersportvereniging Pro Deo. Hij vroeg mij een keer mee te doen bij Contramine, de cabaretvereniging van de UT. Gelijk de eerste voorstelling klikte het tussen ons. Bart is heel teatraal en schrijft sterke teksten. Hij schrijft ze en ik zet er vervolgens een melodie onder. We vullen elkaar goed aan en dat is onze kracht. Een heel programma hebben we nog niet. We maken korte blokjes van elk ongeveer tien minuten. Het doel is om tot een geheel te komen. Bij Contramine krijgen we de kans om materiaal te schrijven en te testen. Daarbij worden we begeleid door een regisseur en een

muziekdocent. Professionals, mensen uit het vak. Zij helpen ons op weg.'

Wat is er zo leuk aan optreden?

'Mijn optredens zijn verschillend. Met de band optreden tijdens een feest in een grote tent is heel anders dan kleinkunsttheater. Met eigen materiaal op een podium kunnen staan, is heel mooi. Je geeft iets van jezelf. In ons cabaret passeren allerlei thema's de revue. Ik vind heel veel muziek leuk. Ik heb niet een idool of favoriet. Veel stukken zijn interessant en daar haal ik mijn ideeën uit.'

Wat kunnen we van jullie verwachten?

'Moeilijke vraag. Ik ben momenteel op zoek naar werk. Ik volg de master science education and communication en in oktober heb ik mijn master computer science afgerond. Ik sta voor de klas en waarschijnlijk vind ik ook mijn baan in het onderwijs. Misschien deeltijd. De uren die overblijven wil ik dan aan muziek, theater en radio maken besteden. En we maken ons op voor de genoemde cabaret- en kleinkunsthappen. Eens kijken hoe ver we komen en waar we staan.'

Twenty Twente Tweets

3/5 @PetraDWN: Verrassing in de voortuin: #utwente 50 jaar tulp duikt op!
pic.twitter.com/mdG9ryp6db

10/5 @rdasselaar: Als iedereen nou eens stil kan zijn. Dan kan ik verder rustig uitbrakken.

10/5: @renepolman: Praktijk #renepolman in hart van #utwente. Na 33 jaar DE plek om onze TOP zorg nog beter met jullie te kunnen delen.

13/5 @EefjeRondeel: Ik Twitter als een vrouw van 39 jaar (is dat een compliment?) Wat is jouw Twitter-leeftijd? <http://tinyurl.com/c4td68n>

13/5 @Gijsvofoto: Bij mij had #TweetGenie mijn geslacht en leeftijd helemaal goed geraden! <http://www.tweetgenie.nl>

13/5 @ashatenbroeke: @steenbergenw leuk! Maar mis een echt argument, bv waarom t voor wetenschappers wél belangrijk is om publiekelijk over hun geloof te spreken?

16/5 @Dimensie: Straks in de pauze is er weer Kaffee und Kuchen! Duits-Nederlandse koppels kunnen gratis taart eten :)

17/5 @nielsbaas: Haha geweldig! Studenten lees dit :-)) Studenten leven gezonder op dagen dat ze met hun ouders babbelen <http://wp.me/prJwm-30C> via @thebandb

22/5 @lol2k6: No coffee during exams anymore and 100€ more fees next year? Thanks #Utwente, great.

22/5 @heining: Hihi, hilarisch! Miltje van iemand dat de site van #utwente niet goed werkt in Firefox 12.0. Typefout, bedoelt hij 21? Nee, meent het echt.

22/5 @thz584: Korte stroomstoring / powerdip in het Chalet #utwente Dat zijn de momenten dat je blij bent dat je op een laptop werkt :)

23/5: @MiriamLuizink: Geniaal: wordt, al DonaldDucklezend wachtend op zoon, voorgesteld aan zakelijke groep: 'dit is de directeur van' LOL

23/5 @onnohamburger Yes! Eindelijk! Nederlandse hoogleraar positieve psychologie: trimbos.nl/nieuws/persberichten

23/5 @Aesculap_PS Indrukwekkende dag vandaag in Enschede op de Universiteit. Allemaal enthousiaste studenten die de medische techniek verder gaan brengen.

24/5 @johannecke: ik werk zo hard, mijn computer krijgt het er warm van

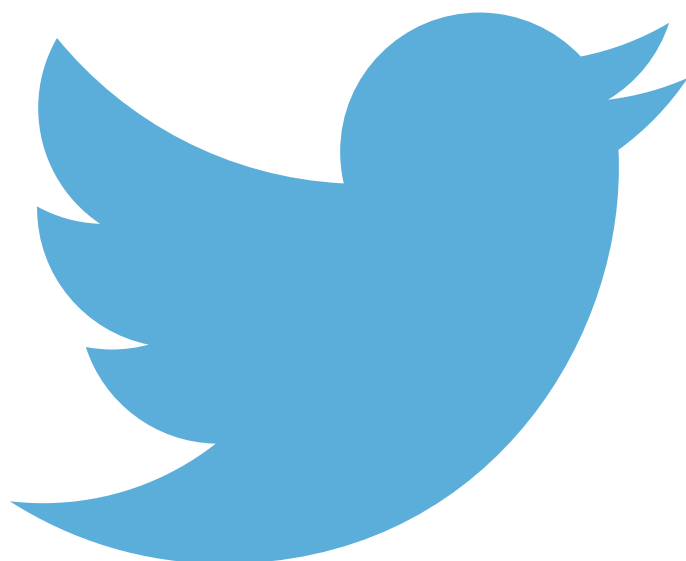
27/5 @obp_vn_ut: Mooi weer dus geen excuus om niet te trainen voor Twentse Vrouwenloop. Leden van OBP Vrouwennetwerk: 17.15u verzamelen achter sportcentrum

27/5 @HenkTVw: Leuk google apps op #utwente. Bevestiging inschrijving toets van #osiris komt in spam terecht...

28/5 @Sreblow: Als de UT-sintelbaan nu eens opgewaardeerd wordt, kunnen de FBK-games daar plaatsvinden #fbk #hengelo #utwente

29/5: @Gielsbrouwer: Almost ready for our trip to Poland. Het zesde lustrum van @Boskamp is een feit! Met 42 man vieren in Warschau is echt genieten...

29/5: @PvdUT: Eindelijk het promotiemateriaal binnen na langere levertijd dan verwacht... Nu volop promoten. Hulp is welkom!!

MEEST BEDREIGDE VOLK: DE AWA-INDIANEN

Kleine Vlinder en haar verwanten behoren tot de laatste jager-verzamelaars in het Amazonegebied. Hun natuurlijke omgeving is snel aan het verdwijnen. De Awá worden acuut bedreigd met uitsterven.

**Maar we hoeven niet
machteloos toe te kijken.**

Leer meer over de Awá en steun de campagne van Survival International en Colin Firth.

www.survivalinternational.nl/awa

Survival

for tribal peoples

